

Objava vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

STARA GARDA MORA POKAZATI DENARNO VREČO.

Preiskava se obnovi v Chicagu. Reanica o nameravani volilni korupciji mora na dan pred volitvami. Borah in Shipstead se vrne s sem.

REPUBLIKANCI SO SE OPRI. JELI STARE TAKTIKE "PRIMITE TATU".

Washington, D. C., 28. okt. — Senatni odsek, ki vodi preiskavo o volilnih skladih, se je včeraj razdelil v dve skupini. Predsednik odseka Borah in Shipstead odideta še danes nazaj v Chicago, Caraway in Bayard pa ostaneta v Washingtonu. Prva dva bosta zaslišala voditelje stare garde v Chicagu glede obtežilne evidencije, na podlagi katere je republikanska stranka obtožena kolosalne volilne korupcije. Zaslišanje se začne jutri in prvi bo zaslišan Butler, predsednik republikanskega narodnega odbora. Druga dva člana odseka bosta nadaljevala preiskavo v Washingtonu. Samuel Untermyer, pravni zastopnik progresistov, pojde v Chicago, Frank P. Walsh pa ostane tukaj.

Borah je dejal, da mora biti zadeva v Chicagu temeljito preiskana predno se vrše volitve. Untermyer je zadnji teden rekel, da mora biti republikanska stranka popolnoma diskreditirana, če se pokaže, da so dotične informacije o volilni korupciji resnične.

Pri včeršnjem zaslišanju je prišlo na dan, da je 60.000 oseb že prispevalo v volilni sklad stare garde. V kampanji leta 1920, je bilo 40.000 prispevalcev, ki so dali \$8.100.000. Frank P. Walsh pravi, da na podlagi tega razmerja mora letošnji sklad presežati ogromno vsoto dvanajst milijonov dolarjev.

Odsek je prejel nove dokaze, da so J. P. Morgan, Elbert H. Gary, A. C. Bedford, Harry F. Sinclair, H. L. Doherty, Charles W. Schwab in drugi veliki kapitalisti prispevali velike vsote, toda republikanski kampanjski odbor je zamolčal njih imena in vsote.

Untermyer je izjavil, da imajo progresisti še okrog 60 prič, ki morajo biti zaslišane pred volitvami; po volitvah je preiskava brez pomena.

Weymouth Kirkland, pravni zastopnik stare garde pred odsekom, deluje na vse načine, da bi se preiskava o republikanskem volilnem skladu zavlekla do po volitvah. On je proti temu, da se ponovno zaslišita Butler in Hodges, predsednik in blagajnik republikanskega kampanjskega odbora, da sta te dni preveč zaposlena s kampanjo. Zahteval je, da naj odsek pogleda, koliko je v La Follette-Wheelerjevem skladu. On je slišal, da je "La Folletteova stranka prejela ogromne vsote denarja, ki niso izkazane v poročilu progresivnega kampanjskega voditelja Nelsona". Untermyer in Walsh sta takoj izjavila, da ju ne zelo veselijo, če more Kirkland dokazati, kdo je dal progresistom toliko ogromne vsote.

IZ KRALJEVINE KOKA-KOLE.

Atlanta, Ga. — Nekronani in nepomeniti kralji, katerih slabo plačani delavci izdelujejo sladko koka-kola, in oslaskorjeno vodo, so "zaslužili" v tretji četrtini leta 1924 \$1.116.580.61. Pred plačanjem dohodninskega davka so poročali direktorji, da je kompanija zaslužila v zadnjem četrtletju \$236.700.98, dočim so lansko leto samo med tem časom dobili čistega pri izdelovanju in razpeditvi sladke vode \$1.270.210.37. Opravičeno se, da jim gre tolik dobiček tudi radi zaslug, ker so jim po prohibiciji sladko vodo za nadomestek pivu.

Argentinski aviatik opustil polet. Tokio, 28. okt. — Major Zanni, argentinski letalec na poletu okoli sveta ni mogel dobiti ladje, ki bi jo bila spremljala čez severni Pacifik, zato je opustil nadaljni polet.

Prihodnji torek izvršimo vsi našo dolžnost.

ROBERT M. LA FOLLETTE, kandidat za predsednika.

BURTON K. WHEELER, kandidat za podpredsednika.

Ako vsi ameriški mezdni delavci in farmerji izvršijo svojo dolžnost na volilni dan 4. novembra, tedaj bosta meža, ki ju kažeta gornji sliki, bodoči predsednik in podpredsednik Združenih držav. Padec velike reakcije in kapitalističnega režima v Ameriki je neizogiben, in bolje je, da se izvrši takoj, kakor da bi čakali še štiri leta. Dol z reakcijo in korupcijo! Dol z izkoriščanjem delavca in farmerja! Vsi z armado progresivnih sil, katere naloga je, izkrciti pot novi dobi in boljšim časom za garajoče ljudstvo!

Program socialistične stranke v Illinoisu.

1. Neomejena svoboda tiska, govora in zborovanja kot je določena v ustavi Združenih držav; zakonodajno varstvo političnih in civilnih svobod; odprava vseh krivičnih zakonov, med katerimi je tudi illinoiski kriminalni sindikalistični zakon, in izpustitev vseh oseb, ki so v zaporu na podlagi teh postav.

2. Revizija našega sistema predstavnosti vseh zakonodajnih zbornicah. Namesto geografskega zahtevamo poklicno predstavnost, vključitvi predstavništvo za gospodinjstvo.

3. Inicijativa, referendum in odpoklic državnih uradnikov.

4. Dodatek k mestni ustavi, ki naj da državi in mestom pravico, da lahko vsak čas ustanovijo kakršnokoli podjetje; zlasti naj dolo oblast za prevzete javnih naprav.

5. Odprava sodnijskih prepovedi, privatne policije, detektivov in pobojnikov v delavskih sporih. Mi smo proti sprejetju zakona o državnih policiji in aličnih zakonov in zahtevamo, da se vzamejo licence privatnim detektivskim

agenturam, ki zalagajo delodajalce s pobojniki in stavkolomci. Delavci morajo imeti v vseh slučajih neovrgljivo pravico piketiranja, bojkota in sodne razprave pred poroto.

6. Delavski odškodninski zakon mora biti uveljavljen do zadnje pike kakor tudi izboljšanje, tako da bo vključeval državno zavarovanje proti boleznim, neurečam pri delu in neprostovoljni brezposelnosti, in sicer v toliki meri, da bodo prizadeti delavci zadostno odškodovani. Stroške takega zavarovanja naj nosijo industrije.

7. Prosta javna šola izobrazba in zdravniška oskrba za vsakega otroka od otroškega vrta do konca univerze. Vojaško vežbanje v šolah in učiliščih se mora odpraviti.

8. Sprejetje zakonov, ki ščitijo in spodbujajo razvoj zadržnih podjetij, kot so kooperativne prodajalnice, stavbinska društva, zadržne zavarovalnice in banke, farmerske kooperative in vsa druga podjetja na kooperativni podlagi. Vsa taka zadržna podjetja morajo biti prosta davkov.

9. Revizija davčnih zakonov. Davčno breme mora biti enakoopravno, to je, da ne sloni večinoma na ramah siromakov, dočim velike korporacije in bogati posamezniki ne plačujejo svojega davčnega deleža. Stanovanjske hiše in pohištva v vrednosti do \$5000 morajo biti prosta davkov.

10. Ustanovitev državne cestne komisije pod kontrolo civilne službe, ki naj nadzoruje in vodi gradnjo vseh cest v državi.

11. Sprejetje vseh drugih naredb, ki koristijo delavcem in farmerjem ter omeje posebne privilegije kapitalističnega razreda.

Socialistični kandidati.

Državni tiket: Andrew Lavin za governorja. Tilden Bozarth za podgovernorja. Samuel Block za generalnega pravdnika. John T. Whitlock za državnega blagajnika. Thomas L. Slater za državnega tajnika. A. M. Brooks, za državnega nadzornika. George Koop za zveznega senatorja.

Gus Sandburg in John C. Flora za kongresnika v splošnem. Ella M. Roberts, Bertha Hale White in Mary O'Reilly za nadzornice Illinoiske univerze.

Okrajni tiket:

Daniel A. Uretz za državnega pravdnika. Raphael B. Green za koronerja. Pierce L. Anderson za okrajnega rekorderja. Charles Pogoreles za klerka okrožnega sodišča. Max Silverman za klerka višjega sodišča.

Filip Godina in Maurice De Jong za davčna asesorja. Fred Ehling, Fred Freese in William Stelk za sanitarne nadzornike.

Robert C. Denamore za biriča na municipalnem sodišču. Michael Ladevich za klerka municipalnega sodišča.

Predsedniški tiket:

Robert M. La Follette za predsednika. Burton K. Wheeler za podpredsednika.

COOLIDGE POMAGA SLADKORNIM BARONOM.

La Follette je izjavil na shodu v Baltimore, da so gospodinjstvo oropane tedensko za milijon dolarjev, odkar predsednik zadržuje redukcijo carine na sladkor.

"MOLČI CAL" JE TIH HLAPEC PRIVATNIH MONOPOLOV.

Baltimore, Md., 28. okt. — Senator La Follette je na tukajšnjem sinočnem volilnem shodu obdolžil predsednika Coolidge, da v interesu sladkornega trusta zadržuje uveljavljanje znižanja carinske pristojbine na sladkor, kar pomeni, da ima sladkor še vedno visoko ceno in ameriške gospodinjstvo so vsak teden oropane najmanj za milijon dolarjev. Sladkorni trust se trudi na vse načine, da prepreči redukcijo carine na sladkor, da bi je carinska komisija že 31. julija sklenila, da se zniža carina na sladkor in konsekvenco bi morala pasti cena sladkorju. Coolidge pa drži priporočilo komisije v svoji misli že tri mesece, in če še po 4. novembru ne podpiše sklepa komisije, bo ameriško ljudstvo oropano za najmanj 30 milijonov dolarjev po sladkornih baronih.

"Calvin Coolidge je molčeč in poslušen sluga privatnih monopolov," je dejal La Follette, ko je podal najnovejši dokaz, kako trusti kontrolirajo administracijo v Washingtonu.

"Zakaj Coolidge ne izvrši odloka carinske komisije? Naj navedem nekaj faktov. William V. Hodges, blagajnik republikanskega narodnega odbora, je advokat trusta sladkorne pese v Coloradu. William Wrigley Jr., ki je dal ogromno vsoto v republikanski volilni sklad, je predsednik Gun-nison Sugar Co. Charles B. Warren, ki je bil predsednik odbora za resolucije na letošnji republikanski konvenciji — to je odbora, kateri je spisal platformo republikanske stranke — je predsednik Michigan Sugar Co. in Toledo Sugar Co. Senator Reed Smoot, vodja stare garde v Utahu in Idaho, je delničar Utah-Idaho Sugar Co. Bivši senator McCumber in vodja stare garde v North Dakoti, je advokat American Cane Sugar League".

ŠEST DRŽAVNIH PRAVDNIKOV JE ŠLO, ŠTIRJE SO POŠEVANI, NAJ RESIGNIRAJO.

Washington, D. C. — Meseca julija je moralo na pritisk sodišča resignirati šest zveznih pravdnikov od distriktnih sodišč, ker niso po predpisih uveljavljali prohibicijoniskega zakona. Vrhovni sodnik izjavlja, da morajo iti še štirje, katere je pozval, naj zapuste vladno službo. Odslovitve se je izvršila po debati, ki jo je imel vrhovni sodnik s predsednikom.

Pomožna pravdnica Mabel Willbrandt se je pritožila, da državni pravdniki ne izvršujejo svoje dolžnosti, ko gre na sodiščih radi kršitve prohibicijoniskega zakona in je namignila, da so v Pennsylvaniji najbolj popustljivi.

OČE "DICKA" LOEBA UMRL.

Chicago, Ill. — Albert H. Loeb, milijonar in podpredsednik razposiljalne družbe Sears, Roebuck & Co., je umrl med pondeljkom in torkom ponoči. Njegovo ime je postalo širno znano radi umora, ki ga je izvršil njegov sin v družbi s Leopoldom in se je vlekla radi tega dolga obravnava. Sinov zločin je haje tudi vplival, da se je poslabšalo stanje bolnega starca.

Amerika protestira proti perzijskemu sodišču.

Teheran, Perzija, 28. okt. — Ameriška legacija je danes informirala perzijsko vladu, da ameriška vlada ni zadovoljna s obsodbo morilcev visokozna imbrija. Morilci niso obsojeni na smrti, temveč na doživetni zapor.

"Falsifikat!" odgovorja Zinovjev.

Predsednik izvrš. odbora tretje internacionale trdi, da ni poslal tistega pisma angleškim komunistom.

London, 28. okt. — Gregorij Zinovjev, predsednik izvrševalnega odbora tretje internacionale, je poslal brzojavko Kongresu strokovnih uni v Angliji, izjavljajoč, da pismo z njegovim podpisom, katerega je angleška vlada objavila te dni, je falsifikat. On ni nikoli pisal tega pisma. Pismo je datirano 15. avgusta in poziva angleške komuniste, naj pojačajo propagando v armadi, mornarici in municijskih tovarnah ter pazijo na MacDonalda in njegove ministre, katerim ni nič zaupati.

"Zdi se, da si nekdo na Angleškem deli lažne delo z ameriškim državnim tajnikom Hughesom," brzojavlje Zinovjev. "Jasno je, da imamo v tem slučaju opraviti z volilnim manevrom."

Zinovjev nato omenja ponudbo, katero je dal Hughesu v zadevi neklih ponarejenih dokumentov. Hughes ni hotel sprejeti ponudbe, pač pa se je potuhnil, ker se je zbal, da bi prišlo falsificiranje na dan.

"Angleški vladi smo pa pripravljeni dati še boljše priliko, da se prepriča o falsificiranju dotičnega pisma, če hoče," nadaljuje Zinovjev. Splošni svet Kongresa strokovnih uni naj imenuje posebno komisijo ali pošlje svojo lastno delegacijo v sovjetsko Unijo in se takoj prepriča o avtentičnosti omenjenega dokumenta. Zaključek te komisije ali delegacije sprejmemo kot pravoveljavno."

MILJONE LET STARE VODNE KAPLJE.

Chicago, Ill. — Na razstavi v šikagojskem Field muzeju pokazuje znamenitost, nad 10,000,000 let ohranjene vodne kaplje, ki so bile skozi vse to dolgo dobo zadržane v kremenecu in tako ohranjene, da ni mogla voda izhlapeti. Ta voda je obstajala že prej, predno se je pojavilo življenje na zemlji. Čudo so našli v južni Ameriki raziskovalci muzejskega geološkega departmanta pod vodstvom O. C. Farringtona. V skalnih skladih so našli naslage kristalnega kremenca, ki se je formiral po mnenju raziskovalcev že v arhejski dobi, o kateri trde znanstveniki, da je obstajala že pred 550,000,000 leti.

Voda je čista in prozorna in bo taka tudi ostala v kristalni posodi, kjer ne bo mogla izhlapeti.

Delavske novice.

(Federated Press.)

Tiskarji za višjo mezo.

Chicago. — Čikagoška tipografska unija št. 16 je na svoji zadnji seji naložila lestvitemu odboru, naj poskuša doseči povišek tedenske meze na \$60.75. Sedanja meza je \$51.20. Lastniki tiskaren bi radi znižali mezo.

Federacija apelirá za prispevke.

Washington, D. C. — Eksekutiva Ameriške delavske federacije je zadnje dni ponovno poslala okrožnico z apelom na vse krajevne unije za prispevke v La Follette-Wheelerjev kampanjski sklad. Odziv na prvi apel je bil velikanški.

Stavke v New Yorku.

New York. — Nija trgovskih pomočnikov v grocerijah in mlekarah je dala svojemu odboru pravico, da vsak čas lahko pokliče člane na štrajk, kjerkoli se delodajalec brani povišanja plač in skrajšanja delavnika.

Organizirani delavci v tovarnah za izdelovanje papirnatih škatel so končali stavko, izvečeno v dveh delavnicah, z delno zmago. Dobili so \$1 do \$3 poviška na teden.

DVAJSETI OTROK.

Cedar Rapids, Iowa. — Ženi Johna Petersa v Carrollu, Iowa se je te dni rodil dvajseti otrok. Otrok je ženskega spola. Žena je rodila do danes enajst deklet in devet dečkov. Oče in mati sta Nemca. V Ameriki sta 24 let.

Ali beliš znati pravilno pisati t. j. tist angleško? Naročil si "Slovensko angleško slovnico", katero je izdala in ima na proštaj Knj. levna matiča S. M. P. J.

MIROLUJENI AMERIČANI RABUJO NAJMOČNEJŠO FLOTO.

Na "mornarski dan" so zahtevali prvovrstno mornarico radi "varnosti."

Governorja na pondeljki proslavi rojstnega dne Teodorja Roosevelta in "mornaričnega dne" sta pozivala Združene države, da se morajo oborožiti s tako mornarico, ki ji ne bo, para na vsem svetu. Naglašala sta, da tu gre za varnost ljudstva.

Poveljnik mornarskega oddelka po Velikih jezerih, Waldo Evans, je z drugimi besedami povedal, da se Združene države ne smejo ozirati na washingtonsko konferenco, ki dovoljuje razmerje na morju 5 in 5 proti 3, ker ta določitev ne dopušča, da bi Združene države imele najmočnejšo mornarico.

Polkovnik Allen z mornarične akademije Združenih držav je nazval vladno početje kriminalno, ker se ni ravnala, da bi imela mornarico prav tako močno kakor dopušča pogodba z razorožitvene konference v Washingtonu. Togo-ti se je, da sedaj nadkrikuje angleška ali japonska flota ameriško. Kongres je dolžni nepostaviti, ker ni dovolj potrebnih vsot, da bi bilo mogoče vzdrževati prvovrstno mornarico. Kazal je na angleško in japonsko mornarico, da sta stodstotno popolni v moštvi in opremljeni, a Združene države, da imajo samo 44% potrebnega častništva in 12% moštva.

"Mornarični dan" je potekel lepo v miru, delavci še vedli niso zanj, ker njih briga je, da si zaslužijo vsakdanji kruh, visoki vojaški dostojanstveniki in mogotci pa so ga pokojno višili pri bogato obloženih mizah in med seboj potožili, da ameriška vlada še ni dovolj militaristična. Duplicitrali bi radi nekdanjo Prusijo.

Zmešnjava na Kitajskem; Feng je umorjen?

Is Manlie poročajo, da Japonska financira Čangsolinovo armado. Kiangsuški vodja noče priznati novega režima v Pekingju.

Bangaj, 28. okt. — Sem je prišla nepotrjena vest danes zjutraj, da je kristjanski general Fengjuh siang, ki je okupiral Peking, umorjen.

Tientsin, 28. okt. — Sto ameriških pomorščakov je bilo večerj poslanih v Peking. Druge velesile so tudi poslale svoje čete.

Manila, Filipini, 28. okt. — Tukaj kroži govorica, da je japonska vlada dala mandžurakemu poveljniku Čangsolinu več ko 100 milijonov jenov (50 milijonov dolarjev) v gotovini in strelivu za bojno kampanjo proti pekingski vladi. Vlast seveda ni nikjer uradno potrjena.

Bangaj, 28. okt. — General Či Hsiehjuan, poveljnik zmagovalne kiangsuške armade in zaveznik generala Vupeifu, šihljanskega diktatorja, je izjavil danes, da pojde na pomoč strmoglavljene-mu Vupeifu. General Či je dejal, da bosta on in Vupeifu reokupirala Peking in kristjanski general Feng bo popolnoma izločen iz kitajskega vojaškega in političnega življenja.

Peking, 28. okt. — Tuančijui je bil izvoljen za generalisima vseh kitajskih armad, ki so se združile proti Vupeifu in njegovim zaveznikom.

MODERNI TIHOTAPEČ.

San Francisco. — Terry Drugan ni tihotapeč radi uboštva, da bi se z njim preživel, kakor kršijo ta zakon mnogi, ker jih beda sila v to. On je milijonarski tihotapeč, ki je pridobil poldrugi milijon s pomočjo Volsteada in prohibicije. Imel je odsedeti v okrajni ječi Cook leto dni, ampak posrečilo se mu je uteči. Druggan je svoje vrste odličnjak med tihotapeči, saj ga tudi nazivajo svojega kralja. Policija pa je danes iznajdljiva. Fotografirala je bogatega tihotapeča in poslala njegovo sliko v San Francisco, da ga varuhi postavijo tam. Tihotapeč se je bil poslužil vlaka, a čikagoška policija zrakoplova in tako so stražniki v San Franciscu še poznali Druggana, ko je stopil iz vlaka. Vse izgovarjanje mu ni nič pomagalo, ko je trdil, da se piše "Thomas Donaldson".

Slovenski delavec, ki hoče tvečati vse zanesljive delavske vesti, mora redno čitati dnevnik "Prosveto".

Danes pade kocka na Angleškem.

Shaw napoveduje revolucijo, če smagajo toriji. "Ruska afera" je naredila velike zmešnjave med volilci.

London, 28. okt. — George Bernard Shaw, znani dramatik in satirik, je sinoči v svojem govoru v Lutonu svaril angleško ljudstvo, da bo sledila silna revolucija, ako zmagajo konservativci ali toriji pri jutrišnjih volitvah. "MacDonald bo diskreditiran, če se vrne konservativcem na krmilo, toda ko se ljudstvo nasiti krvi, destruktivne in grozote, boste zopet imeli MacDonalda," je rekel Shaw.

London, 28. okt. — Volilna kampanja, najkrajša in najburnejša v zgodovini Anglije, je danes zaključena in jutri se odloči, da li MacDonaldova delavska vlada še ostane na krmilu ali se vrne Baldwin s svojimi konservativci. Zmaga liberalcev je popolnoma izključena.

Takozvana "ruska zarota" je naredila v zadnjih treh dneh popolno revolucijo v angleški volilni kampanji. Govorniki na shodih govore in časopisi pišejo samo o tej senzaciji. Kakor danes izgleda, bo ta afera vplivala na volilni izid veliko bolj kot je bilo izprva pričakovati. MacDonald, ki je večerj govoril v Cardiffu, je tudi obdelaval Zinovjevo pismo, ali marsičesa ni pojasnil. Rekel je, da skrajaj ne dvomi o avtentičnosti pisma, ne gre pa mu v glavo, kako sta dva torijska časopisa dobila prepis pisma istočasno kot vlada. MacDonald je obljubil najstrožjo preiskavo o tej zadevi. Preiskava pojde do dna in vsi fakti v zvezi s to neljubo afero bodo objavljeni.

Pol milijona oseb sprejelo, Sienkiewiczove ostanke.

Varšava, Poljska, 28. okt. — Truplo Henrika Sienkiewicza, poljskega pisatelja, ki je bilo pripeljano iz Švice, je bilo večerj položeno v rakev v Varšavi, kjer bo stalno počivalo. Končnim ceremonijam pred spomenikom je prisostvovalo pol milijona ljudi.

Vesti iz Jugoslavije.

Pod vinotočom. — D. V. Grahič vasi pri St. Pavlu pri Preboldu je popivala vesela fantovska družba, med njimi 19 letni hlapec Ivan Parfant. Ko mu je vino že preveč stopilo v glavo, je začel sitnariti ter žugati z nožem svojemu vinskeemu tovarišu Plečniku. Komaj ga je ta vprašal, zakaj ga hoče z nožem, ga je tudi še sunil v prsa ter ga težko poškodoval. Pred celjskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal obtoženeec, da ga je dražil Plečnik radi neke ženske ter ga spravil v jezo, katero bo sedaj lahko ohladil v 6 tedenski postrejni ječi.

Abnormalni pohotneži. — 24-letni konjaki hlapec Konrad P. v St. Florijanu pri Zg. Doliču je zagrešil hudodelstvo oskrumbe nad šletnim dekletcem; večkrat je bil izvabil na kozolece, dokler ga domačini niso zasačili. Obsojen je bil pred okrožnim sodiščem v Celju na štiri mesece težke ječe. V Celju je vzbujala svoj čas senzacijo aretacija 72letnega Antona P., delavca na Okopih, ki je vabil na svoje stanovanje nekega 16letnega natakarskega ter ga zapeljeval k nečednim dejanjem. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe. V zvezi s tem slučajem je bil obsojen tudi delavec Henrik K. iz Celja, ki bo šest tednov kaš-pihal.

Grobovi naših vojakov. — Pred dvema letoma je bil sprejet zakon o ureditvi in o vzdrževanju naših vojaških grobov, ki so raztreseni po raznih državah Evrope, Azije in Afrike. Zakon je določal, da je treba izvršiti koncentracijo grobov, kar pa se dosedaj ni izvršilo, ker ni bilo precizirano, na kakšen način naj se to izvrši. Ministrstvo za vere pa je te dni naročilo posebnemu odboru, da izdela uredbo o koncentraciji vojaških grobov, ki bi določila pravine v samem zakonu. Po poročilih pa, ki jih je dobilo ministrstvo za vere, je razvidno, da imamo v Avstriji 7000, v Madžarski 8000, v Italiji 4000, v Franciji in na Korziki 3000, v Grčiji 15,000 in v Afriki okoli 10,000 grobov. Mnogo grobov naših vojakov se nahaja tudi v Bolgariji, Turčiji, Rumuniji, Rusiji in v francoskih kolonijah v Afriki, a o številu teh še nimamo točnih podatkov. Smrtna kosa. — V Ljubljani je umrla v visoki starosti 83 let Ana Brovet, roj. Glavač.

Rodbinska tragedija v Trnovčah pri Lukovici. — 18. t. m. zvečer sta prišla posestnik p. d. Godinove in njegov sin, ki se je pravkar vrnil od vojakov, iz sejma v Mengšu v Trnovčah pri Lukovici precej pijana domov. Že medpota sta se prepirla. Doma se je spor še poostiril, nakar je oddel sin k svojemu dekletu. Čim pa se je povrnil domov k večerji in sedel za mizo, je oče nakrat potegnil iz žepa samokres. Nameril ga je naravnost na sinovo glavo in sprožil. Kroga je šla mladeniču skozi obe senci in je bil na mestu mrtve. Kaj je bil vzrok očetovemu dejanju še ni pojasnjeno.

Požar na Teznu pri Mariboru. — Dne 9. okt. zjutraj je izbruhnil požar v poslopju posestnika Podlipnika na Teznu pri Mariboru, kateremu je do tal pogorelo gospodarsko poslopje s senom. Daljni požar so omejili na lice mesta došli gasilci. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Železniška nesreča pri Blanci. — Na dosedaj še nepojasnjene način je pri Blanci smrtno ponesrečel Anton Divjak iz Zagradca. Vlak ga je v trenutku, ko je prestopil tir, podrl in mu odtrgal glavo.

Muslimani zahtevajo turški jezik v šolah. — Na konferenci muslimanov v Južni Srbiji, kateri je prisostvoval tudi načelnik ministrstva prosvete g. Stevo Marković, je bilo sklenjeno, da naj se v šolah uvede turščina kot učni jezik in da naj bodo veroučitelji Turki. Razen tega so Turki zahtevali, da se ustanovi več turških srednjih šol.

Aretacija komunista. — Policija v Vrhu je aretirala te dni komunista Stjepana Toma, ki je potoval po Banatu v svrhu propagande. Pri njem so našli mnogo obtežilnega materiala, osobito pisem iz Moskve. Kot posrežovalnica za odpošiljanje in dopošiljanje je dopisov mu je služila dunajska komunistična centrala.

Velik vlom v Liti. — V noči na 7. oktobra so neznan vlomilec udril v manufakturno trgovino trgovca Maksa Lajovica v Liti ter odnesli za 50,170 Din manu-

NAZNAVILLO ROJAKOM

široj Amerike, kakor marikatori drugi sem skrbel in štedil, da si prihranim par centov z namenom za stare dni, a sem imel smolo. Na stanovanju pri meni je bil "ptiček", ki me je končno pripravil ob ženo, hčerko in denar. Dne 9. avgusta, 1924 so pobrali vse kar je bilo vredno vzeti seboj. Meni ni za ženo, ker če je tako malovredna, da kaj takega izvrši naj le gre, a žal mi je za hčerko in za trdo prislužen denar, ker predno si zamore delavce pripraviti kak cent, vzame precej časa. Pobrala sta mi tudi \$900.00. Njegovo pravo ime je Fr. Zornik, star okrog 38 let, srednje postave in tehta okrog 160 funtov, hodi kot bi imel kol v hrbtu in na glavi ima razna znamenja in raze. Bil je že po vsi Ameriki, ter nima nikjer obstanka. Žena je pa dobro rejena in tehta 180 funtov, ter stara 46 let. Hčerka je stara 8 let, je mala in drobna, ime ji je Josephine. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njihov naslov, naj mi to sporoči, ker želim vedeti kako se otroku godi, je li zdrava ali ne. Kar se pa tiče žene in njega, jima pa voščim vso srečo in mnogo zabave, edino kar še želim je, da bi imel priliko jima voščiti dobro jutro s pelinovecem Frank Tomazič, Box 930, Taylorville, Ill. (Adv.)

ZADOVOLJSTVO

tisoče ljudi, ki pošiljajo denar z našim posredovanjem v stari kraj, priča najbolje o naši točni potrebi in nizki ceni. Dajte nam priliko, da vas enkrat postrežemo, gotovi smo, da bode naš stalni odjemalec.

Prepričajte se o ugodnosti potovanja v Evropo s posredovanjem našega parobrodniškega oddelka.

V vseh bančnih zadevah obrnite se z vso zaupnostjo na

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO
VOGAL 19-TE ULICE
ILLINOIS

IMOVINA NAD DVAJSET MILJONOV DOLARJEV

fakturnega blaga. Tatovi so morali dobro poznati notranje prostore trgovine in so blago odpravljali iz Liti brzkone z vozom. O tatvini, ki je bila izvršena na zelo rafiniran način, so bili takoj obveščeni orožniki, ki sedaj v zvezi s policijo zasledujejo vlomilce.

Zverinstvo nezakonake matere. — Orožniki iz Šabca so izročili beograjskemu sodišču delavko Gino Matič, ki je izvršila pred nekaj dnevi gnusen zločin. Kot izvoljenka Milana Velisavljeviča je rodila nezakonako dete moškega spola. Dete ji seveda ni bilo po volji in zato je sklenila, da ga čimprej spravi v sveta. Pograbila je otroka in ga toliko časa stiskala, da je izdihnil, nato pa ga je vrgla v Donavo, ki ga je kmalu vrgla na breg in to prav v bližini hiše, kjer je stanovala brezazna mati. Ljubimec nezakonake matere Velisavljevič je vrzel nato okostje v neki jarek, kjer se navadno odlagajo smeti in kosti. Zvečer so psi zavohali jarek in otroka popolnoma oglodali. Drugi dan so našli ljudje otrokove kosti raztresene tudi po dvorišču. Uvedena je bila takoj razprava in Milan Velisavljevič je bil tako aretiran. Svoj zločin je priznal.

Poskusek samomor. — Stanje Marije Vrhovec, soproge pleskarja Ivana Vrhovca na Poljanski cesti, ki je dne 9. oktobra popoldne skočila iz III. nadstropja hiše št. 28 na Dunajski cesti, je še vedno zelo kritično. Tudi 10. okt. je ležala v bolnici še v nezvesti. Kakor se nam naknadno poroča, ni izvršila svojega usodnega koraka radi kakih nesoglasij v zakonu, ampak očitno v trenutku duševne zmedenosti.

Razkrinkano društvo železniških usmrti. — Novosadska železniška policija je aretirala Ivana Biliča, ki je po vojvodinskih žel. znicah kradel potnikom denar in blago. Pri zaslišanju je izjavil, da je član organizirane družbe, ki deluje po celi državi in ima svoj sedež v Zemunu. Na podlagi Biličevih izpovedi je policija aretirala 8 članov te pisane družbe. V njih stanovanjih so našli ogromne vsote denarja in drugih ukradenih predmetov.

Ponočni napad. — Ivan Cizej iz Trnave pri Gomilskem je imel dne 7. oktobra v Celju opravke. Ko se je vračal ponoči z vozom skozi Levee pri Celju, so ga napadli neznani fantje ter mu z nožem prizadeli več poškodb na glavi in po rokah. Oddali so ga v celjsko javno bolnico.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.
imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno la najboljši in dajnejši.
Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalnih železnice damo primeren postop pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:
FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

KLOBASE
Pitanih prascev mesa in pravih dišavami, prekajene z "Hickory" lesom se prištevajo, že od davnih časov izvrstnim prigrizkom. Praseci, popolnost pravih dišav, skušnja in vsa priprava, mi daje možnost in priliko ponuditi občinstvu najboljše vrste klobase. Namen mojega oglasa ni priporočati, temveč dati priliko ljudem pokusiti dobre klobase. Cena za funt je 35c, poština plačana. Pošljite naročila na: Anton L. pold, P. O. Naylor, Mo. (Adv.)

BIRCH MOVING & TRANSFER CO.
Ogledite se pri nas, ako se imate seliti. Mi imamo opravo na vsako selitev velike ali male. Popravimo izstavitelne dele. Posredujemo najceneje za poljštev po železnici ali s trolcem. Poblizite naš urad. Tel. 2700. Ne dom pa Tel. 6165 B.
500 Fairfield Ave., Johnstown, Pa.

Ako ste se odločili
obiskati staro domovino in dospeti tja za BOŽIČNE PRAZNIKE, treba je, da si še sedaj nabavite polni list in druge potrebne listine, da boste pravočasno pripravljeni za odhod.
Za vsa navodila glede potovanja v domovino in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih dobite brezplačno.
Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge.
Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in zanesljivo.

FRANK SAKSER STATE BANK.
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

VAŠI POSLI — NAŠI POSLI.
Kadar pošljate denar v stari kraj, bodisi v dinarjih, lirah, avstr. kronah, ali dolarjih, skrbite, da bodo Vaši posli — naši posli.
KADAR potujete v stari kraj, ali kateri od Vaših znancev, je najboljša, da se obrnete na nas in Vaša skrb za vse potrebne listine in za udobno potovanje bo — naša skrb.
Kadar ste namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja, poverite celo zadevo nam in Vaše delo bo — naše delo.
Kadar vam je treba kako listine za stari kraj, ali kadar imate kak drug posel s stari krajem, ne pozabite se obrniti na nas in Vaše opravilo bo — naše opravilo.
Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na
SLOVENSKO BANKO
ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,
70 — 9th Avenue, New York, N. Y.

SLIKE IZ NASELBIN.

Wick Haven, Pa. — Ne vem se spominjati dopisa iz naše male naselbine, zatorej mislim vsaj povratno napisati, da še živimo. V tej okolici so sami premožniki, ki jih je dvajset. Pa kaj nam to pomaga. Vse počiva, če pa kateri obratuje, je delo v njem samo po dva ali tri dni v tednu in še takrat ni več kot toliko zaslužiti, da si kompanija lahko odtrga za stanovanje, v prodajalni pa več ne da kot kar imaš zasluženega, če sploh kaj. Ne svetujem nikomur hoditi v ta kraj za delom, ker ga je težko dobiti in je tudi pri nas že dosti nezaposlenih. Zadnji teden je zopet prenehal en rudnik z obratom.

Pri vsem tem nihče ne vpraša delavca, če se bo mogel preživeti brez dela in zaslužka in kaj bo dal svoji družini, zlasti sedaj, ko se hitro bliža zima in so potrebe toliko večje. Delavci naj čaka in upi, ko bo kapitalist rabil njegovo pomoč, ga bo že poklical.

Najbolj čudno je, da pri takih razmerah še naložijo delavca tujca, ki ti odgovori, da bo volil demokracijo ali republikanec, ako ga vprašaš, za koga bo dal svoj glas. Ni ne pomaga učenje, kar zavrne te, da so tudi njegovi predniki vsi tako volili, ubogi taki glavičji gre pomilovanje, ne zamera, ker čitati ne zna, da bi se pončila iz dobrega čtiva, ki ga je sedaj veliko na razpolago v vsakovrstnih jezikih. Kaj tudi moremo pričakovati od takega nevednega tripa na drugega? Mesto čole je imel v svojih mladih letih za izobrazbo delo v tovarni, če pa je prišel kdaj v dotiko s "boljkimi" ljudmi, pa mu niso trobili drugega kakor to, kako modro je urejena današnja družba.

Dan je tu, da lahko spremeniš neznosne razmere in ustvariš mo priložnost za hitrejšo razvijanje sloveštva k boljšim razmeram. Na četrtga novembra naj se vsak državljan zaveda, da nam je mogoče izveči se iz tega zla, ako glasujemo za kandidate delovnega ljudstva.

Dne 2. novembra ob štirih popoldne se vrši shod v Joh. Niagra dvorani, na katerega vabim vse bližnje in daljne, da se udeležite. Govoril bo govornik v več jezikih. Zagotavljam vas, da vam ne bo ali izgubiti eno ali dve uri časa. Govornik nam bo povedal, kdo je La Follette in kako je njegovo stališče. Poleg tega bo tudi pojasnil, kako se imamo ravnati 4. novembra, da naši glasovi ne bodo izgubljeni.

Vsi, kar nas je na Wick Haven, delujmo za veliko udeležbo. Kdor pride v dotiko s prijateljem, naj mu pove, da se bo vršil shod. Ne oziirajmo se na narodnosti. Naj bo Italijan ali Slovan, vsak naj pride, da bo poslušal govornika. Povejmo tudi tistim, da se udeležijo, ki so bili zadnjič zopet La Follette. Spoznali bodo, da so bili na napačni poti.

Vsi na svidenje dne 2. novembra ob štirih popoldne.

Pozdrav! — L. K.

Warren, Ohio. — Slovenskim volilem v Ohiju naznanjam, da se bo vršilo v Clevelandu drugo konferenčno zborovanje J. S. Z. države Ohio. Zato vabim vsa društva iz naselbin države Ohio. Na tej konferenci bomo razpravljali in dali na znanje, ker imamo v tej državi delavski "tiket", kjer imamo kandidate na okrajni volilni listi. Kandidata imamo torej za senat, poslansko, zbornico in druge za sodnike, zlasti za najvišje sodnike države Ohio. Za to mesto kandidira Nicholas Klein. Na glasovnici je pisano Klein for Judge Committee, naslov Second National Bank Building, Cincinnati, O.

Dnevni red konferenčne seje je v Proletarcu šte. 890. Torej so vabljena vsa društva v Ohiju, a karavno nisem razposlal vabilnih pism. Vabila sem poslal samo na društva blizu Clevelanda.

Rojaki, ki imate volilno pravico, organizirajte se na volilni dan, ker v tem pokažete pravo delavsko moč. Vem, da čitate v angleških listih, kako se stara stranka prizadeva in blati delavske kandidate. Volilci, ne dajte se zapečati. To so volkovi v ovčji podobi. Kadar dobijo moč, bodo pa pokazali svoje ostro zobovje. Vse, kar sedaj razglašajo, je samo iluzija, da bi delavce zopet lahko speljali in jih potem skubili kakor so dosedaj, ali še bolj. Sedaj je čas, da se odločimo proti temu. Po četrtem novembru bo prepozno.

Vabimo zato vsa društva na konferenco, ker bodo lahko na

ponedeljek zvečer razodela po svojih naselbinah, kako naj volilci volijo na glasovnicah, katere dobijo prihodnji dan v roke. Delavci, ki ne zna rabiti orožja, se dostikrat sam sebe rani in si poškoduje ude, da mora potem prenašati bolečine, kar pa prekasno kajpada nič ne pomaga. Glejmo torej, da od sebe obrnemo orožje in ga naravnamo v smer proti našim izkoriščevalcem.

Pozdrav volilem! — Jacob Kotar, konferenčni tajnik za Ohio J. S. Z.

Milwaukee, Wis. — V nedeljo dne 2. novembra bo priredilo društvo "Sloga", št. 16 S. N. P. J., v Milwaukee, Wis., proslavo dvajsetletnice društvenega obstanka. Izvoljen je bil zato potrebiti odbor, ki je pridno deloval in pripravil, da se ta dan primerno proujavi. Velel brezbriznosti članstva, ki se ne vdeležuje seji, seveda ni bilo mogoče doseči ničesar posebnega, posebno ne, da bi se priredila kakšna pomembnejša igra, ker poedini člani, ki se vdeležijo seji, ne morejo izvršiti čudežev, večina pa je popolnoma brezbrizna.

Popoldan dotičnega dne se bo vršil ples, zvečer pa program. Nastopili bodo naši pevski zbori in odbor je zagotovil tudi brata Vincenta Cankarja, glav. predsednika, da bo obdržal slavnostni govor. Predstavljala se bo tudi kratka igra v enem dejanju. Zadnje dni se je pričelo delovati na to, da bo nastopil tudi mladinski oddelek društva Sloga; otroci se bodo naučili par lepih pesmi, in sicer pod vodstvom rojaka Kolpezena, ki se je naselil v naši naselbini pred nekaj tedni. Za proslavo vlada veliko zanimanje v naselbini in upati je, da bo vdeležba obilna. Proslava se bo vršila v S. S. Turn dvorani.

Kot sem omenil še poprej, se člani vdeležujejo seji v tako malem številu, da se mnogokrat ne da ničesar ukreniti. Na zadnji seji je bila udeležba tako pičila, da ni bilo mogoče imenovati članov za delo pri proslavi dvajsetletnice. Brezbriznost se je razpasla tako, da je postal položaj naravnost nevzdržljiv. Člani gotovo nimajo vzroka, da bi se pritoževali radi predolgi seji, ki se končajo vselej v poldrugi uri, toda tukaj je samo brezbriznost kriva. Mnogi se kaj radi pritožujejo, kadar se jim ne zdi vse v redu, toda na sejo ne pridejo.

Društvo "Sloga" šteje skoraj petsto članov in od teh jih pride na sejo kakih 25 do 30. Ali ni to žalostno, ali ne pokažejo člani s tem neopravičljivo brezbriznost? Kako pa moremo pričakovati napredek, kako moremo pričakovati ojačenja naše zveze, ako bomo vsi spali? Kvečjem dve uri na mesec se zahteva od vsakega člana, da jih posveti društvu in niti tega ne stori.

Bratje! Potrudite se v bodoče in pridite na sejo polnoštevilno. Predramite se enkrat, pridite sami in agitirajte za vdeležbo med svojimi znanci. Ko bomo enkrat imeli eno zanimivo sejo, ki bo dobro obiskana, bo s tem doseženo že mnogo, ker potem bodo seje pričele zanimati vse in prihajali bodo redno.

Toraj na svidenje na proslavi in na prihodnji seji, ki se bo vršila kot običajno, prvo nedeljo v mesecu, predpoldan. — Član društva.

Worland, Mo. — Od tu še ni bilo dopisa v Prosveto, kajti tu smo bili samo štirje Slovenci, a sedaj smo samo trije. Četrti je bil ustreljen 10. oktobra na njegovem domu ponoči. John Petrich je bil dobro znan med rojaki na Mineralu in Ringu, Kansas; bil je tudi dober član jednote, a so ga razmere tako daleč prisilile, da jo je moral pustiti. Živel je tu čez pet let, poznan kot napredek rojak, kar se je videlo zlasti tedaj, ko so izvedeli, da je ustreljen. Prišli so sosedje od vsepovsod in vem, če bi bili našli storilca, da bi bil že visel.

Sodba radi umora je bila 16. t. m., a se bo vršila druga sodba, obtožena pa so izpustili proti \$1000 porošstva. Vršila se bo druga sodba 17. novembra. Kakor vse kaže, bosta najbrž obtožena precej mirno kaznovana, onadva sta namreč Ica, mož in žena Harry Wordlaw.

Sosedje ustreljenega zelo pritiskajo name, naj bi dobil odvetnika, pri čemur pa imam velike težave, ker sem v gnočnih zadržkih, kakor nas je mnogo. Sorodniki od morilcev so bogati, zato je toliko težavnost, ker denar čestokrat odloča. Zakaj je bil pokojni ustreljen, nihče ne ve, ker obtožena nočeta ničesar priznati.

Če se kdo za to zanima, naj se obrne na moj naslov. — Frank Ovnich, Worland, Box 15, Mo.

Anglija, Egipt in Sudan.

Ena med mnogih težav, s katerimi se bori MacDonaldova vlada, je sudanski problem. Vest, ki zadnje tedne prihajajo iz doline Nila so vse prej kot pomirljive. V Kartumu so se uprili kadeti, egiptovska vlada inascerina neprestane pobune. In dejstvo, da je pred kratkim odšel del vojaštva iz Malte v Egipt in da so se britanske vojne ladje pojavile pred Aleksandrijo in pred Suakimom (sudanskim pristaniščem v Rdečem morju), kaže, da angleška vlada z največjo skrbjo motri položaj.

Sudan je ogromno ozemlje, ki vsebuje silne zaklade bogastva in rodovitnosti ter sega 1600 kilometrov daleč v sredi Afrike do belgijskega Konga in do Ugande. Njegova posest lahko realizira stare angleške sanje o nepretrgani zvezi med Egiptom in Južno Afriko.

Ko so se s prihodom Zaglul paše na čelo egiptovske vlade Angleži odpovedali Egiptu, se je marsikdo vprašal, zakaj ne odstopijo še Sudana, ki je stara egiptovska posest in ki ga Egiptani neprestano zahtevati zase. Na to vprašanje je odgovor zelo enostaven: Angleži nočejo odstopiti Sudana ravno zato, ker so odstopili Egipt. Kajti, kdor ima Sudan, drži v svojih rokah tudi Egipt. V Sudanu, pred Kartumom se združijo modri Nil, prihajajoč iz etijopskih gor, z vodami belega Nila, ki izvirajo iz daljnih jezer, in tvorijo odalej starodavno plošno reko, znano iz začetkov zgodovine človeškega rodu, reko, ki je ustvarjala civilizacije in iz Egipta ustvarila čitnico starega veka.

Anglija se je pomirila s tem, da bo treba oditi iz Egipta. Od leta 1927 ne bo nobenega angleškega uradnika več v Egiptu. Že so bili odpuščeni oni, ki niso imeli pogodb. Kar jih je ostalo, so podrejeni egiptovskim šefom. Egipt je izgubljen za britanski imperij. In vendar nima današnja delavska vlada nič boljše volje izročiti Sudana Egiptu kot njena konservativna predhodnica in s tem spopolniti suverenost Egipta.

In zlepa tega ne bo storila nobena britanska vlada, kajti s Sudanom stoji in pade eden glavnih stopenjev angleške tekstilne industrije.

Angleški inženirji so regulirali spodnji Nil in organizirali irigacijo za to, da napravijo iz Egipta veliko proizvajalco bombaža. Uspeh njihovega dela je bil prvovrsten. Anglija pa nikakor ni hotela dopustiti, da bi se v Egiptu razvila tudi bombažna industrija. Njej so bile potrebne le sirovine za izvoz v Anglijo. Pred vojno je Velika Britanija kupovala 56 do 67 odst. egiptovske bombažne produkcije. Med vojno pa si je zagotovila ves egiptovski bombaž, ravno tako kot vse avstralsko volno.

Egiptovska produkcija bombaža znaša samo 6.1 odst. svetovne produkcije. Toda obiliski bombaža, ki s pridelkom 437 kilogramov na hektar dvakrat prekaša ameriški pridelok, je prvovrstne kakovosti in zavzema prvo mesto med dvajsetimi poznanimi kvalitetami. Egipt je edini veliki producent finega bombaža.

Če postane Egipt tudi gospodarsko popolnoma svoboden, bo začel presti in tkati svoj bombaž sam, namesto da to plodonošno opravilo prepusti britanskemu Lancashiru...

Da reši svojo industrijo finega bombaža, skuša Anglija po izgubi dolnje nilske doline razširiti kulturo bombaža v Sudanu. Očelaj se ta bombaž ne bo več izvažal skozi Aleksandrijo, temveč skozi Suakim, moderno urejeno sudansko luko na obrežju Rdečega morja. Kultura bombaža pa zahteva obilno namakanje. Že se govori o tem, da se zgradi ogromen rezervoar ob izviru Modrega Nila. "Kassala Cotton Company" je prevzela irigacijo magandske pokrajine. Zadrževanje nilske vode se že živo čuti v Egiptu. Na mnogih krajih so se uprili kmetje, ki se pritožujejo, da jim je pomankanje vode uničilo njihov pridelok. Egiptani bodo že imeli prav, ko trdijo, da je usoda Egipta nerazdružno vezana v posestjo Sudana.

Vprašanju bombaža in vode se pridružuje še železniški vprašanje. Odkar je verzajski mir prisilil vzhodno nemško Afriko Angležem, imajo le-ti možnost zgraditi železnico od kapskega mesta do severnega konca Afrike. Tako se izpopolnjuje njihov starodavni sen. Če jim s izgubo Egipta nide zadnji konec proge, jim ostaja še

vedno pot na Rdeče morje in suški prekop po že zgrajeni železnici od Berbera do Suakima. Ta proga teče prav sredi Sudana. Kako naj se Angleži odpovedo orjaški zamisli afrikanse kontinentalne železnice? Ali se more zahtevati od njih, da vržejo proč ta lepi zalogaj kruha? Ali so oni vajeni take samoodpovedi?

Ni se torej čuditi, da se angleška delavska vlada prav nič drugače ne vede o sudanskem vprašanju kot liberalna Lloyd Georgeova in konservativna Baldwinova. V Sudanu gre za ogromne industrijske interese, ki so življenjskega pomena za tovarniško deželo Anglijo. Če je mogoče agrarni Rusiji vsaj v teoriji dopuščati samoodločbe narodov, ni to dovoljeno industrijski Britaniji, če noče svojega lastnega pogina.

Ker pa z druge strani tudi Egipt vztraja na svojih zahtevah, so ostala enotedska pogajanja, ki jih je v Londonu vodil ministrski predsednik Zaglul paša osebno brez rezultata in Zaglul se je sredi tedna zopet vrnil v Egipt. Borba se bo torej nadaljevala in prizadejala tudi bodočim londonskim vladam mnogo skrbi.

IZ PRIMORJA.

Samomor komaj 15letnega dečka. — V mehanični delavnici "Rotl" v Trstu si je 6. t. m. pretargal niti življenja komaj 15letni mehaniški vajenec Marij Cinih. Pognal si je v glavo kroglo iz samokresa. Njegov samomor je bržčas posledica podedovane samomorilske manije. Njegova sestra si je baje že dvakrat skušala vzeti življenje.

Dva poskusa samomora. — 63-letni stari Josip Štok, stanujoči v Trstu ulica Molina a vento št. 17, je že delj časa životarij v bedi. Preživljal se je s nabiranjem in prodajanjem starih enj. Slednji mu je postalo življenje tako težko, da je pograbil nož ter se zabodel v desno in levo sence. Neobičajen poskus samomora je vzbudil pri njegovih bližnjih, ki so ga dali seveda pripeljati v mestno bolnišnico, mnogo sočutja. Življenja pa se je naveličal tudi 21 letni Geron Rose, ki si je na nekem travniku v ulici Porta pognal v glavo kroglo iz revolverja.

Nenavaden konec hišne preiskave v Mariboru. — 9. t. m. so prišli v Maribor na Koprnični orožniki na dom posestnika Frana Babiča v Babičih ter vprašali po gospodarju. Z orožniki je bil tudi vaški fašist Bršan. Ko so orožnikom povedali, da gospodarja ni doma, so začeli močje postavbe brskati po celi hiši. Zapičili so nekaj števil "Edinosti" in drugih slovenskih in hrvaških listov teh hoteli tudi zmetati s senika seno, katerega pa je bilo precej tako da se niso upali spraviti nadenj. Pri svojem delu so seveda godrnjali ter ves čas grozili, da bodo že pokazali Babiča. Nato so orožniki s fašistom-ovaduhom odšli na orožniško postajo, odkoder so telefonirali v Koper, kaj naj stori s Babičem. Dobili pa so nepričakovan odgovor, da je bilo njihovo početje protizakonito in da morajo takoj vrniti, kar so Babiču odnesli. Blamaža, je končala s opravičilom brigadirja pred Babičem, češ, da je bilo vsekup pomota. In zaradi takih "pomot" morajo Slovenci in Hrvati pod Italijo trpeti dnevne šikanse!

Otvoritev planinske koče na "Kriških podelih". 12. oktobra je planinsko kočo podružnica italijanskega planinskega društva v Julijski Krajini na sloveših "Kriških podelih", ki ležijo med Razorom in Triglavom. Pred svetovno vojno so hoteli istotam otvoriti kočo Sloveni.

Kamijon ga je povozil. — Dne 8. oktobra jutraj se je pomikal iz Ajdovščine proti Šturjam pri Gorici z lesom obložen kamijon, na katerem se je vozil tudi 41 letni Gregor Pajc iz Višnji. Med vožnjo se je Pajc hotel popraviti na sedežu. Pri tem mu je spodrslilo in nesrečnik je padel naravnost pod kolesa, ki so ga povozila. Zadel je težke poškodbe in zčaj se v goriški bolnišnici bori s smrtjo.

Naznañilo.

Canonsburg, Pa. — Sporočam prijateljem in znaneem, da sem se preselil iz Hendersonville, Pa. na Canonsburg, Alexander naselbino. Vsi tisti, ki bi mi mogoče kaj pisali glede jednotlivih zadev ali drugih stvari, naj se torej za naprej poslužujejo mojega novega naslova, in sicer Strabane, Pa. Box 22.

Pozdrav znaneem in prijateljem! — John Teršelj.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907. v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Cankar, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddela Blas Novak, gl. blaginjski John Vegrich, urednik glasila Jole Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barborton, Ohio, Fred A. Vider, 2405 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Teršelj, Box 22, Strabane, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambrosi, Box 286, Moon, Kan., Pa., John Gorick, 14821 Popper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslov. Max Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severoslov. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:
Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 4817 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbori:
Predsednik: Frank Aleš, 3124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vrše se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blaginjsništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaltu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.
Vsi prisilni na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Bolečine

bodil revmatične, nevralgične ali krči hitro olajšate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Izvrstno lokalno sredstvo za hrbtino hromost, okorelost in otrplost mišic. Mejte ga vedno pri rokah.

Cena 50 ali 60 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Zahtevajte pri svojem lekarju.

Ako imate kilo poskusite to brezplačno.

Položite to na staro ali ravnokar nastalo kilo, veliko ali malo, in prepričali se boste kot tisoče drugih.

POŠLJEMO ZASTONJ, DA TO DOKAŽEMO

Vsak, ki ima kilo, možki, ženke ali otroci, morajo bil takoj pisati na W. E. Rice, 46 D. Main St., Adams, N. Y., za brezplačno poskušanje čudovitega postopka za kilo. Denite to na kilo in mikite se prilepiti takoj krčiti, vsaki slučaj tako, da se odprta prstna sračasti naravnost potom, potroke podling in pasov, odpušajo. Ne zamerite! Naroditi se brezplačno poskušanje. Tudi če vas kilo ne boli, čemu nositi pasove vse vaše življenje? Čemu trpeti se čisto? Čemu biti v nesvarnosti, vedeti male kilo, ki so vogle že tisoče ljudi na operacijsko mizo? Veliko stvilo možkih in ženskih je dneвно v nesvarnosti, ravno ker jih ne boli in vsemu lahko delajo. Pisite takoj im brezplačno poskušanje, ker je vsi čudovito pomagalo za izločitev odvešnih kilo in celo tam kjer se kilo velika na dve postji. Poskušajte plašiti se danes in rabite spodnji kupon.

Zastonj za kilo
W. E. Rice, Inc.
46 D. Main St., Adams, N. Y.
Pošljite popolnoma prazno vzorec odvešnega vaše položke na kilo.
Ime
Naslov
Država

Gospodična ANNA SLABE

je odpotovala v Ameriko dne 28. oktobra 1922 r. S. S. Mauretania k svoji sestri gosp. Ivani Slabe, 593 21. cesta West, New York Doma je iz Skofje Loke, ampak tam ne ve nikdo njen naslov. Pisma, katera pišem na gornji naslov, mi pošta vse vrne.

Ako bi kdo od cenjenih rojakov in znancev vedel za naslov g. Ane Slabe, naj mi istega proti povratku stroškov pošlje. Ako pa g. Slabe čita ta oglas, naj mi nujno javi svoj naslov.

Pozdrav vsem rojakom in znanceem: **Jaka Gorjanec**
upravitelj Čuhard Line,
(Adv.) Ljubljana, Jugoslavija.

NAUCITE SE ANGLEŠKO
Mi vas naučimo govoriti, čitati in pisati angleški jezik potom pota v kratkem času. Da vas pripravimo vam pošljemo na poskušanje eno nalogo. Znanje angleščine vam bo v korist. Ne odlašajte temveč priložite takoj s učenjem. Naslov: "Slovensko-Angleška šola", 2650 W. 22nd St., cor Millard Ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

Zopet nove Slovenske Victrola plošče. Vse po 75c.

7728P	Veseli drugi polke.
7729	Polka Masurka, Harm. s gosti.
7730	Deset zapovedi za dekleta.
7731	Mela in Pavel, Smekna s harmoniko.
7732	Gorski valček, harmonika.
7733	Na skok Spidi, harmonika.
7734	Vabilo, Iz. Hude možki šbor, N. York.
7735	Fejstiček, Hude, možki šbor, N. York.
7736	Mariška valček, Weber Band.
7737	Glasbeni valček, Weber Band.
7738	Strizela ljubica, Kotli.
7739	O ljubici valček, Narodna godba.
7740	Kavalerijska koračnica.
7741	Hollacher koračnica, Har. and V. divel danci, polke.
7742	Krasna Mariška, valček, Kramet Band.
7743	Brez Nade polka, Četka godba.
7744	Smekna polka, s vriskanjem.
7745	Revidel sem si, polje E. Biderid, Slovensko Slovensko, polje Biderid.

Prave glasne Victrola prodajamo od \$22.50 do \$48.00 s boronom ali brez harna.

Za poštnina pošljite 25c. Cenike zastonj.

IVAN PAJK,
24 Main St., Conemaugh, Pa.

Božič

se približuje in vsak, ki se spomi avoj roditeljev, otrok, sene in rojakov, naj se potrdi poslati jim

DARILO
za veliki praznik.

Jaz pošiljam denar v Jugoslavijo hitro, ter varno in izplačljivo

DINARJIN ali DOLARJIN
Plašite po cenik.

EMIL KISS BANKIR
133—2nd Av., New York, N. Y.

Prodajam "Gifts"!
Na vsake plačanje 4% obrost!
Javni notar! ki uradi!

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.35 na tri mesece, in za inozemstvo \$6.00.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

3657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$6.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi n. pr. (Oct. 31-24) poleg vašega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

S. N. P. J., NJENO DELO IN NJEN RAZVOJ.

Slovensko delovno ljudstvo se je pričelo razgovarjati, da je treba poboljšati življenske razmere v Ameriki in da je treba opustiti misel na vedno romanje med stari krajem in Ameriko. Zanimati se je treba, kako se dobi ameriško državljanstvo, kajti kdor hoče sodelovati pri izboljšanju življenskih razmer, mora biti državljan. Brez državljanstva je delavec podoben vojaku brez orožja, ker delavec, ki ni državljan, ne more odločati z glasovnico, kakšna bo uprava dežele in občine, kdo bo izvoljen v zakonodajne zbornice in javnim uradnikom. In tako vidimo, da so že v tistih letih, ko je bila slovenska narodna jednota še v začetnem stanju, pričeli slovenski delavci postajati ameriški državljani, ki so imeli po zakonu pravico do državljanstva. Ta pojav je bil jasen dokaz, da so slovenski izseljeniki pričeli spoznavati, kako se je treba bojevati, da dosežejo uspehe.

Večina slovenskih izseljenikov so tvorili sinovi in hčere kmečkih starišev. Zato se je v mnogih slovenskih delavcih porodila želja, da se vrnejo zopet k grudi in postanejo farmarji. Razgovori so se pričeli sukati tudi o tem predmetu. Nekateri so odšli takoj na farme, ki so imeli potrebni denar. Drugi, ki niso imeli denarja, so se pa pričeli pripravljati, da odidejo na kmetije, kajti spoznali so, da je bolje obdelovati zemljo v Ameriki, kot v starem kraju, v katerem ječi kmet pod veliko butaro davkov, poleg ga pa še razni duševni jerobi preganjajo s svojimi šikanami. Pričele so se snovati slovenske farmerske naselbine, nekateri so se pa naselili med farmarji druge narodnosti. In danes je precej lepo število nekdanjih slovenskih industrijskih delavcev naseljenih na farmah tudi zunaj Minnesote, v kateri so bile ustanovljene prve farmerske naselbine pred ustanovitvijo S. N. P. J. in sicer od slovenskih izseljenikov, ki so se na njih naselili takoj, ko so prišli v Ameriko.

Drugi slovenski delavci so pa ostali v industrijskih središčih, v rudarskih in šumskih naseljih.

Ti slovenski delavci so živeli v drugih razmerah kot farmarji in imeli so tudi druge potrebe. Redki so bili takrat slovenski delavci, ki so lastovali svoje domove. Gospodje so jih sicer učili, da je treba zgraditi lepo cerkev, krasen farovž in veliko farno šolo, pripovedovali in pisali so tudi, kje se kupijo 'najbolj poceni' šifkarte, kje popotnikom "dobro" strežejo, niso pa imeli časa razlagati, da kdor hoče ostati v Ameriki, naj najprvo skrbi za ustanovitev svojega doma in za izboljšanje življenskih razmer vseh delavcev.

Pevskih društev in dramatičnih klubov ni bilo, ki ne bi bili zvezani s cerkvijo. Izjemo sta menda tvorila le Cleveland in Chicago in mogoče še katera večja slovenska naselbina v Pennsylvaniji ali kje drugje. Z dobrimi diletanti, ki so lahko vpriporili večjo dramo ali veseloigro, se je pa lahko ponašala le slovenska naselbina v Clevelandu.

S slovenskimi godbami ni bilo nič bolje kot s pevskimi društvi in dramatičnimi klubi.

Cuditi se temu ni bilo treba. Nihče ni spodbujal slovenskih izseljenikov, da ustanove kulturna društva, nihče jim ni svetoval, da naj čitajo dobre knjige. Bili so pač posamezni slovenski izseljeniki, ki so želeli, da se kulturna društva razvijejo med slovenskimi izseljeniki v Ameriki, ampak vzpodbujanja ni bilo od tiste strani, kjer bi moralo biti.

Hrani, delaj, pozabavaj se malo ob sobotah in nedeljah po salunih in kadar boš imel nekaj dolarjev skupaj, se pa pelji v staro domovino. Tam poplačaj dolgov, napravi nove in nato se zopet vrni v Ameriko. Taki nazorji so se širili med slovenskimi izseljeniki v Ameriki, preden je pričela Slovenska narodna podpora jednota krepke širiti svoje nazore in nauke o pravicah delavcev, o človeškem življenju, o skupnem delu na kulturnem, političnem in gospodarskem polju. Pri tem delu ji je seveda krepko pomagala slovenska socialistična organizacija pod imenom Slovenska socialistična zveza v Ameriki z njenim glasilom "Proletarcom", ki se je vzporedno razvijala s Slovensko narodno podporo jednoto.

In to delo je rodilo dober sad, o katerem spregovorimo v eni prihodnjih števil.

(Dalje prihodnjič.)

Petrolejski škandal oživi od časa do časa.

Priseljenec pred sodiščem.

Konec minulega tedna se je vrnila v Saratoga Springs letna konferenca magistratov države New York (sodnikov nižjih kazenskih sodišč.) Vselej vabila od bora in državne probacijske komisije je Foreign Language Information Service odpisal na konferenco g. Rajnerja F. Hlaaha, podpravnika jugoslovanskega oddelka te organizacije, ki je v tričeturnem govoru očrtal problem tujerodca pred sodiščem.

V svoji razpravi je govornik poudarjal posebne težave, ki obremenjuje priseljenca v njegovih stikih z ameriškim pravosodjem. Te težave proizročujejo, da je njegov položaj na sodišču jako težji kot oni tukaj rojenega Amerikanca. V interesu enakosti pravosodja, pravičnosti in zdrave amerikanizacije je, da se te težave uvažujejo in, v kolikor možno, odpravijo.

Govornik je opisal nesporazumljenja, ki utegnejo nastati valed nepoznavanja s strani sodnika in sodnih organov o tujerodski narodnosti, njenih običajih, navad in mentaliteti. Nezanje tujerodca o ameriških zakonih in sodnem postopanju ga spravlja v težave, o katerih tukaj rojeni Amerikanci še pojma nimajo. Nezanje sodnega jezika je morda najhujša težava. Govornik je poudarjal važnost njihove funkcije. Naglašal je tudi potrebo, da probacijski uradniki, ki prihajajo v stik s tujerodcem, bi morali biti poznavalci tujerodcev, kajti le poznavanje rodi simpatijo in sodelovanje.

Govornik je pobijal predsodek glede dozdne velike kriminalnosti priseljenecv in dokazal, da ako primerjamo to razmerje po spolu in starosti ne najdemo nikake posebne razlike med tujerodci in tukaj rojenimi.

Treba uvaževati težave, ki obremenjuje stališče tujerodca na sodišču, in ne le biti pravični, marveč tudi dajati mu čutiti, da so ameriška sodišča pravična napram njemu. Vrh tega treba da sodišča pokažejo, da so voljna podeliti priseljenecv posebno zaščito, kajti on radi svojih okoliščin postane lahko žrtev raznih pijavk.

H koncu je govornik naglašal, da je medsebojno razumevanje v najširšem smislu podlaga zdrave in rešne amerikanizacije. Istotako je medsebojno razumevanje bistvena podlaga za rešitev posebnega problema, ki ga tvorijo priseljenec na sodišču.

Prisotni sodniki so z velikim zanimanjem sledili govornikovi razpravi, po kateri je sledilo živahno pisanje.

Govor bo pod naslovom "The Immigrant's Handicap in Court" natiskan v letnem poročilu konferencie magistratov, ki ga izdaja državna probacijska komisija države New York. — F. L. I. S.

Delavec brez delavskega časa pija je kakor vojak brez puške.

Radičev govor kmetom o klerikalizmu.

Dne 5. oktobra je imel Stjepan Radič v Krašiču shod, na katerem je govoril o katoliških škofih ter o njihovem pastirskem listu med drugim tudi to-le:

Javiti vam moram žalostno in strašno vest. Sestali so se vsi naši škofje v Djakovu in napravili so pastirsko pismo, ki se bo čitalo prihodnje nedeljo po vseh cerkvah zagrebške nadškofije. Jaz sem ga čital večkrat in nisem mogel verjeti, da morejo katoliški škofje napisati tako pogansko pismo.

Vi vsi veste, da je nekaj drugega Bog, nekaj drugega vera in nekaj nekaj drugega pop. Vro drzno je, ako nevarna gospoda govori, da je sama zadostni pametna in da je vera potrebna samo za bedake. Ti naši škofje, tudi oni so gospoda, ki ne veruje. Mi to najbolje vidimo po tem, s kom se kdo druži, pa vidimo, da se družijo z židovi in z najbolj pokvarjeno gospodo. Redkokdaj pride kak župnik v kmetako hišo kot prijatelj, razven če je v njej kako lepo dekle. Tudi škofje imajo zelo slabe družbe. Vi še niste čuli, da bi kdaj kak škof povabil na pojedino kmeta, a Kristus je kmetom umival noge. Grofi, bankirji in bogataši sedejo lahko za škofsko mizo, četudi v njih ni krščanskega duha.

Škof Akšamović je sedaj prodal za 18 milijonov gozda, pa je nato pozval vse škofe na gostijo, iz katere je potem moral priti pastirski list, ki ni poln svetega Duha, nego duha vinskoga. Da so šli ti naši škofje v kak samostan, ali da bi si v postu in v molitvi izmislili poslanico, ki pastirski list čisto drugače izgleda. K vsemu temu zlu se je pridružilo še to, da se je Akšamović zadnji čas, odkar so mu v Beogradu dvignili sekvester z njegovega posestva, silno napihnil. S pogostimi in obilnimi darovi je pridobil na svojo stran papeževnega nuneja Pellegrinettija, ki se radi teh darov ponaša bolj kot Akšamovićev ministar kot njegov kontrolor. To je pravo pohujšanje, še večje od Pašičeve korupcije.

Že to je pohujšanje, da se na škofijskih posestvih ne provaja agrarna reforma, a če se kak škof izpremeni v srednjeveškega valpe-ta je to pravo poganstvo.

In zato vidite, da je v tem pastirskem listu pravi poganski duh, a od krščanstva so tam samo besede. To škofskovo pismo ima samo ta namen, da pripravi popovski stranki pot za volitve.

Vero verujemo, k Bogu molimo, a popa presoja. Ako je služabnik božji: "Živio," ako je vražji: "Dol z njim." Jaz sem vam že dejal, da nam popovi ne morejo politično škodovati, ali mi ne pustimo, da nas aramote, pa tudi ne pustimo, da bi bilo pri nas škofaj tako kakor na Kranjskem, kjer popovi izprašujejo žene pri spovedi, kake časopise bere njih mož, ali kak stranki pripada. In

če ta stranka ni popovska, pa ji rečejo, da ona ni več žena svoje-ga moža, povedo ji to baš tako svinjsko, da se tu še ponoviti ne sme. To je, vidite, največji greh proti svetemu Duhu, greh proti vsej naši prosveti in proti vsemu napredku. Mi Hrvati tega ne dopustimo, ker nečemo biti druga Kranjska.

Vsaka duša ima svojo ravno pot k Bogu. In po vsako dušo pridejo božji angeli in ne vodijo jo v nebo popovski mešetarji. Duhovniki, osobito škofje so učitelji vere, pa jih kot take poslušamo v cerkvi in izven nje. A kadar pomešajo vero s politikom, in sicer s tako pogansko politikom, niso učitelji nego rušitelji vere in cerkve.

Zelo obširno je govoril Radič na shodu v Krašiču o sklepu škofov, da bodo drugo leto proslavili 1000letnico kraljestva Hrvatske, kateri sklep je dal Radiču tudi povod, da je tako vehementno nastopil proti škofom in njihovemu pastirskemu listu. V tej zvezi je Radič govoril tudi to-le:

"Škofi polnih šest let so beograjski vlastodržci batinali kmete in niti eden škofov ni vstal v imenu evangelija ter dejal: "Ne smete batinati naroda." Baš nasprotno. Vsi so odšli v Beograd, ali so se drugače poklonili Beogradu, samo da zavarujejo svoja škofskova posestva. Tako je bilo na žalost tudi v svetovni vojni, ko med vsemi duhovniki in škofi na celnem svetu niti eden ni vstal in zagrmel: "Vojna je proti svetemu pismu. V imenu božjem nehajte s klanjem in ubijanjem!" Vsi vi ste priče, da so duhovniki delali ravno nasprotno. Blagoslovljali so orožje in vsak je kakor v imenu svojega Boga gonil ljudstvo v vojno in vsak je molil svojega Boga za zmago. To je pravo in popolno poganstvo. V tem ni niti iskre krščanstva in temu moramo napraviti konec. Duhovniki in škofje, ki so na ta način izdali Jezusa in krščanstvo, nimajo nobene pravice, dajati predpise. Če vam bodo duhovniki brali pastirski list, vi ga ali mirno poslušajte, ali pa pojdite mirno iz cerkve, ker radi svoje poganske vsebine ne zaslužite, da se ga posluša.

Predal za informacije.

Odgovori na vprašanja.

Springfield, Ill. — Upravičeni ste, da dobite državljanske pravice. Po novem zakonu od leta 1922 imajo ženske, ki še niso ameriške državljanke, itak same priložnost za državljanstvo in četudi mož postane državljan, one so radi tega še vedno inozemke, ako same ne prosijo. Ako imate prvi papir že dovolj časa, prosite na okrajnem uradu za drugega. Če še nimate prvega papirja, si morate prej nabaviti istega in ko ga imate že dve leti, lete lahko prosite za drugega. — Pozdravi!

Poveš "Jimmie Higgins" je izročilo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. N. P. J.

Meteoriti.

Kdo bo predsednik?

Zdaj je toliko jasno, da je demokratski kandidat Davis zapisan porazu. Wallstreetški magnat je so se odločili za Coolidge in zanj lomijo denarne mošnje. Glavni boj je med Coolidge in La Follettom. Davis dobi običajne južne države in La Follette dobi glasove na zapadu in severozapadu; kocka pade na vzhodu, kjer je prestolnica ameriškega kapitalizma.

Kapitalisti so mobilizirali silno armado dolarjev. Vprašanje je, kdo je močnejši: armada dolarjev ali armada delavcev in farmarjev, ki so letos prvič nastopili v mogočni koaliciji. Fakično je delavsko-farmarska armada močnejša po številu. Glavno vprašanje je: ali bodo delavci in farmarji osleparjeni in okrađeni za toliko glasov, da izgube bitko?

Ukriasti par milijonov glasov ni nič za one, ki so oropali ljudstvo za 70 milijard dolarjev v zadnjih štirih letih.

Anahronizem je — kuta.

Naš okutani prijatelj Hugo, ki "rešuje" delavska vprašanja v svojem lističu, je modroval te dni, da socializem je anahronizem, to je nekaj takega kot slunnik v januarju ali kozuh v juliju. Socializem mu je idejno mrtev, le socialisti še žive. Da, Hugo celo verjame, da so socialisti v stanu zavladati po vsem svetu, ampak socializem je mrtev. Socializem, ki se še udeležil ni, je že umrl! Pater Hugo ga je ubil z eno potezo svojega peresa!

Ej, veste kaj, Hugo! Držite se vaše trgovine z dušami, škakulirajte, odpustki in kovtenci! Tolmačenje znanstvenega socializma se vam ravno tako poda kakor prasiči sedlo. Bili so drugačni Don Kičoti, ki so naskakovali socialistično gibanje, pa so obležali.

Razkinkani razkinkovači.

Kutarski listič ima dve glavi in dve razdrapani politični duhi. Na eni strani priporoča demokrate, med temi tudi nekega Žida, na drugi strani pa republikance kot "velike prijatelje in dobrotne delavstva". Nedavno je ta žalostni listič pisal, da nista obe stari stranki nič prida, ampak zdaj, ko je padel bakšiš iz korita stare garde, je za "bravce" vse dobro, kar se jim nakida.

In ta prodani listič se imenuje "glasilo slovenskega katoliškega delavstva"! Ubogi delavci, ki slede kutarskim šarlatanom!

Pasje vprašanje.

Na Angleškem debatirajo — seveda taki, ki nimajo nobenega drugega dela in drugih skrbi — da li pobožni človek lahko vzame svojega psa seboj v nebesa, kadar se poslovijo s tega sveta. To je silno važno vprašanje, važnejše kot pa ono trikratnega vdova, ki je vzdihnil: "O Bog, ne vzemi me v nebesa, če so moje tri klepetulje tam!"

Krvavi krst.

Pred nekaj dnevi so s krvj kratili šolsko dvorano sv. Stefana na Dvainsvajseti. Štirinajst je bilo oklanih, kot poročajo očitno.

Pater Hugo je pa vzel pero v roko in zapisal: "Dokler bo kaj lumpov na svetu, bodo živeli socialisti."

Sezona preklicanih duhov.

Dragi K. T. B.! — Tukajnje društvo "Ježek Marija Pomagaj" št. 9 je imelo zadnje dni svinjski trgatve, ki je izpadla z najlepšim uspehom. Trinajst svinj je bilo aretiranih, enajst pa odpelanih v špital. To lahko objavijo v svoji koloni, da naš svet vidi, kako napredujemo, odkar je naša jednota v rokah pogrebniha. — Majk P. z Divjega zapada.

K. T. B.

Književni pregled.

Čas, oktoberska številka, ima sledečo vsebino: Frank Kerje: Smernice, pesem. Frank Kerje: Andrejevi, povest. Koliko spanja potrebujemo. O snuosti. Tretja stranka v Ameriki. A. J. Terbovec: Potni doživljaji. Iz brezsolnih krajev. O gorili in treh sovranih. Sila naravne elektrike. Iz znanosti in napredka.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vseh dan. Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"?

Upravitelj vse naročnike in drug
ditatelje, naj nikar ne kupujejo
sloboznih posebnosti in posameznih
oglasov, ki se nahajajo v listu, ki
nekateri so direktno sodelujejo
Vsak naj bo zelo previden in ne
vselej, da se ne moglo predno in
kupi ta oglasov, preprča. Za vsi
oglasne so odgovorni in oglaševalci
sami, nobene odgovornosti ne pre
vzame upravitelj in ne lastni
lista. Oglase imamo zato, da na
pomagajo plačati list, kateri
vsak dan dražji v tiskarni in v
povsed. Torej bodite previdni.
se pa nabavljate, tedaj vse to pi
pišite sami sebi in ne nam.

Upravitelj

Razprave o pravilih S. N. P. J.

Detroit, Mich. — Ker je naznana razprava za pravila S. N. P. J. se opravičujem tudi jaz oglasiti. Bilo bi dobro, da bi se čim več članov oglašilo in izrazilo svoje mišljenje o poedinih točkah in členih pravil, katere so po njih mnenju potrebne spremembe in to sedaj, dokler je čas za razpravo. Na ta način bi odbor za pravila dobil dosti materiala za sestavo novih pravil in približno informacije, kaka pravila si članstvo želi. Isto bi bilo želeli, da bi se članstvo oglašilo in povedalo svoje mišljenje o predlogih, ki jih predložijo člani v Prosveti za spremembo. Članstvo naj podpira predloge, s katerimi se strinja, a pobija one, s katerimi se ne strinja. Jaz bom skušal to storiti v mojem sedanjem dopisu.

Strinjam se s sestro Mary Udovič iz Chicago, da se premeni 4. točka 23 člena v toliko, da zdravnika plača vsak, ki stopi v jednoto, sam. Mislim, da bi se temu nihče ne protivil, ker to je tudi pri drugih podpornih organizacijah. Strinjam se s bratom Johnom Kuzma, da se preneha z izdajanjem knjig Književne matice, katera je itak vedno za zgubi. Dalje tudi, da se uvede 20 letno zavarovanje po vzgledu angleških organizacij. Mislim, da je S. N. P. J. danes toliko močna, da bi mogla onim članom, ki so 20 let člani jednote, opustiti assessment za posmrtnino, ne pa bolniškega assessmenta in drugih prispevkov. To bi bila dobra agitacija za jednoto. Ako bi član po 20 letih želel odstopiti od jednote, tedaj naj se mu izplača posmrtnina do primerne vsote, katera ne bi smela presegati \$600. Istotako bi bil za to, kar priporoča brat Kuzma, da se premeni 5. člen, 5. točke v toliko, da se delegatom za konvencije plača spalni voz, ker priznam, da človek, ki je prebil noč brez spanja na železniškem vozu, je drugi dan nesposoben za delo.

Strinjam se s bratom Johnom Ponikvarjem iz Great Falls, Mont., da se črta člen 21, točke 1 glede pristopnine. Mi vsako leto od časa do časa prejemo konteste in plačamo onim, ki nam pripeljejo enega novega člana po 50c do dolarja, a onemu, ki pristopi, hočemo to vrniti. Sem proti temu, da bi se 4. točka 22 člena spremenila, kakor to priporoča brat Ponikvar, ki nič ne govori o oddaljenih članih, a to ta točka vključuje. Brat Ponikvar želi, da se ta točka glasi, da se upošteva prvi zdravniški obisk, pa to ta točka zahteva. Glej stran 70, tretji red spodaj.

Sem proti temu, da se 2. in 5. točka, člena 22, premenita, kakor priporoča brat Ponikvar, to je dokler član ni popolnoma zdrav, iz razloga, ker ti dve točki gresta skupno druga z drugo. Brat Ponikvar v svojem priporočilu o 15. točki nič ne govori o članih, ki ne bodo več sposobni opravljati prejšnje delo, da to 15. točka vključuje. Sem za to, da se 17. točka istega člena spremeni glede rednega in nerednega poroda, kakor to priporoča brat Ponikvar, ker je 15 dolarjev v resnici preveliko za zdravnika.

Dalje sem proti temu, da bi se 11. člen, točka 4 premenila v toliko, kakor priporoča brat Ponikvar, da se glasi, da bi člani ene družine, katerih je več pri jednoti, dobivali samo po eno glasilo. Vsi člani morajo plačati assessment za glasilo, torej je tudi prav, da vsi dobe glasilo, ker to ni na škodo jednote. Oni potem lahko s glasilom agitirajo med rojaki. Navadno tudi ena družina ni vsa skupaj, torej ni prilike, da bi vsi čitali eno glasilo. Kadar ima vsak svoje glasilo, ko je čas, lahko vsi čitajo. Tudi, ko kdo gre na železnico ali cestno železnico itd., lahko vzame s seboj iztis lista, dočim drugi ostane doma družini.

8. točka 22 člena naj bi se spremenila v toliko, da se glasi: Ako bolniški obiskovalec sumi, da bi bolni član lahko opravljal svoje prejšnje delo, mora obvestiti predsednika itd.

Ne strinjam se, da bi se 12. člen, 2 točka spremenila, kakor priporoča brat Ponikvar, da se glasi, da bi se denar S. N. P. J. lahko posojeval njenim članom na prvo vknjižbo. Isto iz razloga, ker sem čital v nekem zapisniku seje glavnega odbora izjavo glavnega odbornika, da je jednota posodila neki denar članu jednote iz Clevelanda na prvo vknjižbo, pa se je potem izkazalo, da je dotičnik že imel prej eno vknjižbo na svojo posovstvo. Glavni odbor terjala denar že dve leti, pa če ni izterjal. Kakor se vidi, je to preveč opasno stvar, s katero bi mogli nekaj po-

edineev, kateri bi posodili denar, upropasti celo jednoto in njenih 35 odnosno 50 tisoč članov, ker vsi Slovenci kakor ne vsi člani jednote niso angelji.

Sem proti temu, da bi se 5. člen, 3. točka premenila, kakor brat John Kuzma iz Eveletha, Minn., predlaga, da se glasi: Vsak delegat mora biti ameriški državljan. Ta točka je mehjana večkrat, kakor tudi 8. člen glede volitev glavnih odbornikov. Kakor je znano, se je za časa razprave v pravilih pred 7. redno konvencijo v Springfieldu kakor za časa razprave o pravilih med združenimi konvencijami članstvo v večini izreklo, da bi vsak član jednote mogel biti delegat in glavni odbornik, ne glede na državljanstvo. Veliko delegatov na konvencijah ne upošteva nasvetov društev, kakor i glavni odbor, kar se je razvidelo iz zadnjega splošnega glasovanja za glavni odbor, ko so hoteli od kandidatov da morajo biti državljanji, kar je proti pravilom. Pravila določajo, da ima biti državljan samo glavni urednik.

Naša jednota se diči s svojo demokracijo, enakopravnostjo in bratstvom, ali kje bi po taki spremembi te točke ostala demokracija. Kako more biti državljan sposobnejši presoditi, kaj je dobro in koristno za članstvo in jednoto, kakor nedržavljan.

Velika večina jednotinega premoženja sestoji iz prispevkov, ki so jih plačali nedržavljanji, člani jednote, a sedaj naj bi samo člani, ki so državljanji imeli pravico odločevati o celokupnem premoženju.

V Prosveti so bili dopisi s priporočili, da bi delegati za konvencije kot glavni odbor morali biti državljanji; bila so razna priporočila za lastno tiskarno, zavetišče, Književno matico, bančni zavež, kje bi si člani lahko izposojevali denar in bi bili člani kot glavni odborniki delničarji, dalje da bi morali vsi člani biti tudi pri socialistični stranki, da bi glavni odborniki morali biti samo visoko naobraženi ljudje itd. Vse take stvari bi povečale naklade na članstvo, a pri vsem tem naj bi ne državljanji takorekoč ne smeli nič reči. Pravila bi nazadnje po takem razvijanju tako spremenili, da bi nihče siromašnih delavcev ne mogel postati član, kakor tudi nedržavljanji ne.

Mnenje nastaja, da se ne upošteva dosti enakopravnost in bratstvo z ozirom na bolniško podporo, ako se ne uvede ena jednotna sklad, temveč se deli na tri in več posameznih skladov.

Sem proti temu, da se člen 12, točka 4 premeni kakor predlaga brat Kuzma, da se denar vložen proti obreštim ali na čekovni račun sme ulagati v banke in hranilnice ali posojilne zavode, katerih delničarji so glavni odborniki. To je v sedanjem času, ko toliko malih bank bankrotira, preveč opasno ter bi moglo jednoto upropasti. Mislim, da so velike banke vedno gotovejše.

Sem za predlog društva Mir št. 142 iz Collinwooda, Ohio, da se uvedejo trije razredi bolniške podpore in da se vzdržuje vsak zase. Tudi sem proti temu, da bi se člen 20, točka 1 premenila kakor priporoča sestra Mary Udovič iz Chicago, John Kuzma iz Eveletha, Minn. in Alojz Oepek iz Jenny Linda, Ark., toliko, da se uvede tri do štiri razrede s skupno blagajno. Ti člani se pritožujejo, da ni dobrega nadzorstva, ko je bolniška blagajna razdeljena na več posameznih razredov. Priznati moram, da sem bil mnogokrat obiskovalec ali nikoli nisem znal, za koliko je bolni brat zavarovan. Tega tajnik ne naznača bolniškemu obiskovalcu, ali vsak član tudi ne ve, za koliko je kdo zavarovan, ker tudi sam tajnik vsega tega ne drži v glavi in ne ve, dokler ne pogleda v knjigo. Drugič tudi tajnik lahko pošlje bolniškega obiskovalca, kateri je zavarovan v istem razredu, pa bo gotovo dobro nadzorstvo. Člani tožijo, da ni bratsko, ko se mora vsak sklad vzdrževati zase. Ali je bratsko tedaj, ko morajo člani, ki so zavarovani za nižjo bolniško podporo, plačevati za tiste, ki so zavarovani za višjo podporo, katero prej izčrpajo.

Sestra Mary Udovič priporoča, da bi se spremenila 1. točka 28 člena pravil v toliko, da bi se glasila: Član, ki ne plača svojega assessmenta do 25. v mesecu, je suspendiran do 25. bodočega meseca. Sem proti temu. Sestra Udovič navaja kot primer, da sta mož in žena hotela izstopiti iz jednote, a med tem časom je zbolela žena in mož je prišel spet plačati assessment in iskal bolniško podporo do časa, ko je plačal assessment.

Priznam, da se pripetijo slučajci, ko človek zbolí baš v času, ko je mislil pustiti jednoto, ali to so vendar redki in izjemni slučajci in ne bi bilo prav, da bi tako težko kaznovali vse one poštene in siromašne člane jednote, kateri iz kakršnihkoli vzrokov niso mogli ob pravem času poravnati assessmenta. Časi so baš sedaj zelo alabi za delavce, zato moramo biti obzirni. Taká strogost bi jednoti ne prinesla dobrega glasu, nasprotno pa bi bilo mnogo prerekanja. Baš ta točka je mnogo doprinesla, da se je članstvo jednote tako pomnožilo. — Nick Rettich, član društva št. 121.

Verona, Pa. — Do sedaj sem videl dosti koristnih mišljenj za bodoča pravila S. N. P. J. in sem se namenil tudi sam nekaj napisati, češar do sedaj še ni bilo.

Zdi se mi neumestno v prvi vrsti, da je vrhovni zdravnik S. N. P. J. obenem društveni zdravnik. Priporočam, da bi mu pravila v bodoče tega ne dovolila.

Drugo priporočam, da se v bodoče stavi nov vprašanje v prošnjo za nove člane in oporoko, takole: Pogreb — civilen ali cerkven? Na to vprašanje naj bi vsak novi član odgovoril in potem bi se ravnali ob njegovi smrti. Razlog je ta: Med našimi je veliko več svobodomiselnih ljudi kakor pa pobožnih, ampak ob smrti pridejo babnice in zabavljajo, češ, kaj bi pa bilo, če bi ne šli v cerkev, kakšna sramota bo itd. Naposled se pogreb le vrši kakor one hočejo.

Ako bi član še kadar je živ stavl v oporoko, na kakšen način želi biti pokopan, bi se to upoštevalo ob njegovi smrti. — Michael Majcan.

Girard, Kans. — Zasledujem pisanje v našem glasilu, toda na žalost jih je malo, ki razpravljajo o bodočih pravilih, kar bi bilo potrebno, da bodo pravila popolnejša in ne bo treba takoj po konvenciji iniciativ. S tem se prihrani jednoti denar.

Naj omenim svoje mnenje radi nekaterih nejasnih točk, ki so zdaj v pravilih, tikaajočih se društev in njihovega poslovanja. To storim iz razloga, ker se na konvencijah najraje prezo take stvari. Zadnjič je nekdo stavl predlog, da se preskoči vsa društvena zadeva in se sprejme po starem, kar ni pravilno. Mnenja sem, da spori pridejo od članstva proti društvom in od tam naprej, zato mislim, da bi bilo umestno pravila jasno določiti v zadevah, ki se tičejo sporov.

Po mojem mnenju bi morali vpeljati dvojno pasivnost, zlasti za dobre člane, ki so ubogi in brez dela, a za streljace in polkeje naj bi bila druga pasivnost. To bi storili zavoljo tega, ker bi se moral preduragati tudi sklad izvanrednih podpor. Če so člani na stavki, naj bi se pasivnost omejila, zavoljo delavskih razmer, naj bi se ne plačal assessment za nikogar iz sklada. Taki člani naj bi bili pasivni tri mesece, če ne začnejo delati, a če začnejo, pasivnost preneha. Če bi tak član zbolel v treh mesecih med pasivnostjo, naj bi dobil sporazumno od društva pomoč iz sklada izvanrednih podpor. Dobil bi seveda ne cele vsote, za katero je zavarovan. Po treh mesecih bi začel zopet plačevati in podpore bi bil deležen, za katero je zavarovan. Če bi pa bil zdrav vse tri mesece, a bi še dalje ne delal, bi lahko poudarjal pasivnost. To bi storili iz razloga, ker sedaj, ko se član že naveliča dolge stavke in mora poleg tega plačevati, denar pa rabi, se čestokrat zgodi, da se obenem priglasi bolnega in tako je jednota škodovana, ker ni član plačal tri ali štiri mesece nič, potem pa še dobiva podporo. Med takimi niso sami reveži temveč tudi taki, ki bi lahko plačali vedno, pa imajo izgovor, da ne delajo. Če se kaj pripeti, tedaj kar plačajo enkrat in vse je O. K.

Pravila določajo sedaj, da tajnik izroči prebitek mesečnih prispevkov, a ni določeno, kako. Primerilo se je že, da je blagajnik zahteval takoj po seji denar in tajnik mu ga mora izročiti do centa, sam pa mora do trimesečnega računa društvo zalagati iz svojega šepa, medtem ko denar stoji pri blagajniku. To stvar bi lahko razjasnili bolj obširno, da bi bilo razumljivejše. Točka v pravilih naj bi bila jasna. — Math Paver.

Verona, Pa. — Strinjam se s priporočili sestre Mary Udovič, izvemši, da ostanemo vsi v eni skupni bolniški blagajni. Tudi s tem bi se zlagal, ako bi plačevali v bolniške sklade takole: za prvi dolar dnevne bol. podpore 70 centov, za drugi 85c, za tretjega \$1.

Zlagam se tudi s priporočilom brata Johna Kuzma, izvemši v slučaju, da bi moral biti vsak delegat ameriški državljan. Jaz sam sem ameriški državljan, ampak rad bi vedel, kaj je le vzrok, da bi nedržavljanji ne mogli biti delegati.

Priporočam, da jednota plačuje odbornikom in delegatom vozne stroške v spalnem vozu, ko vožnja traja več kakor 12 ur na eno stran in toliko nazaj.

Brat Kuzma piše, da bi jednota plačevala po preteku šestih mesecev bolniško podporo po 75c, \$1.25 in \$1.50. To se mi zdi nepravično za drugi, še bolj za tretji razred. Ako bi prvi razred prejemal 75c, kar pomeni tri četrtine podpore, naj bi to veljalo tudi za ostale razrede, kar bi bilo po 75c, \$1.50 in \$2.25 dnevno. To naj bi odbor za pravila uvelodel, ako uvidi, da bi vplačila, katera sem na vrhu priporočil bila zadostna. Ako ne zadostujejo, naj bi še ostala polovična bolniška podpora kakor je sedaj.

Če bi se bolniški skladi še naprej vzdrževali vsak zase, potem naj bi veljala sledeča vplačila: za dolar bol. podpore 70c mesečno, za drugi dolar 80c, za tretji dolar pa 90c mesečno.

Videl sem, kako se je članstvo držalo na toletnem splošnem glasovanju pri volitvi glavnega odbora S. N. P. J. Brez daljnjega razpravljanja sem absolutno za to, da se v bodoče voli glavni odbor na rednih konvencijah S. N. P. J., kakor je bilo poprej.

Strinjam se s dopisovalci in sem za to, da novopristopili člani sami plačajo stroške zdravniške preiskave. Za to imam več razlogov in držim, da so vsakemu nekateri znani.

Imenik društev naj izide v Prosveti štirikrat na leto. Kateri društva imajo dvorane ali drugo stalno poslopje za vršitev društvenih sej, naj bi to bilo naznačeno v imeniku, to je naslov ter datum, kdaj se vršijo seje. Nakaznice za bolniško podporo naj bi podpisoval zraven društvenega predsednika in tajnika še društveni blagajnik. — M. Majcan.

Chicago, Ill. — Novi časi prinašajo vselej tudi nove razmere s sabo, in pravila vsake organizacije se morajo na vsak način uravnati po njih, če hoče članstvo, da je njegova organizacija uspešna.

In to je eden glavnih vzrokov, zakaj imajo organizacije od časa do časa svoje konvencije. Te morajo med drugim tako predelati, izpremeniti in popraviti pravila svojih organizacij, da ustrezajo zahtevam in potrebam tistih novih razmer.

Če pregledamo določbe v pravilih Slovenske narodne podporne jednote, opazimo marsikaj, kar se več ne strinja z duhom sedanjega časa, in ne naletimo na mnogokaj, kar bi bilo ob novih okoliščinah nujno potrebno.

Ko je bila naša podporna organizacija še šibka in majhna, je sestajalo njeno članstvo ponajveč iz ljudi, ki še niso bili ameriški državljanji in ki se zastranega tudi niso bogve brigali za ameriške zadeve. Fizično so bili v Ameriki, ali v duhu pa najbrž daleč proč od nje.

Toda razveseljivo dejstvo pa je, da se je to v dobi dvajsetih let temeljito izpremenilo. Članstvo se je zelo polagoma močno zanimati za ameriške zadeve v gospodarskem, kulturnem in političnem oziru, se pobirgalo v ogromni večini za ameriško državljanstvo ter tako postalo aktiven delež volilnega in političnega sistema v Združenih državah.

Kdor je državljan Združenih držav in ustreže vsem državljan-skim dolžnostim, sme voliti in voljen biti, t. j., ima aktivno in pasivno volilno pravico izven jednotinega področja.

V glavnem uradu Slovenske narodne podporne jednote so zaposleni člani, ki so ameriški državljanji in imajo aktivno pa pasivno volilno pravico.

Vsi ti se smejo, če drugače zadoste vsem volilnim predpisom, dati tudi voliti v ta ali oni javni urad izven naše podporne organizacije. A v pravilih Slovenske narodne podporne jednote ni najti nobene določbe, po kateri bi se dalo sklepati, v kakšen stalež pridejo jednotlivi uradniki, kadar jamejo kandidirati za javno politično službo izven jednote.

Z moralnega stališča bi se moral vsak jednotin uradnik, uslužben v glavnem uradu S. N. P. J., odpovedati jednotini službi, bržko sprejme kandidaturu za kako javno službeno mesto izven naše podporne organizacije. Kajti vsakdo mi mora priznati, da se tak uradnik prav lahko bolj zanima

za isto kandidaturu kakor pa za svoje posle pri jednoti. Nadalje pa tudi namigne s sprejetjem tiste kandidature, da mu ni služba pri jednoti ničveč všeč.

Zato svetujem prihodnji konvenciji S. N. P. J., naj ustavi v jednotina pravila tole točko:

„Kadar prevzame uradnik, uslužben v gl. uradu S. N. P. J., kandidaturu za kako javno ali politično službo izven jednote, mora takoj odložiti svoje službeno mesto v gl. uradu Slovenske narodne podporne jednote.“ — Zvonko Novak, član dr. št. 131 S. N. P. J.

Delavski list je sila, s katero računa vaš nasprotnik.

HIBA NA PRODAJ.

Proda se hiša v prijazni slovenski naselbini v Burgettstown, Pa. Hiša je narejena za trgovino, spet je večja soba in zadaj pa stanovanje, ter pod vsem je cementovana klet v hiši je plinski razsvetljava in v bližini je železniška električna zebra. Poleg hiše stoji garaža, dobra pitna voda in stoji le pet minut hoda od glavne tlakovane ceste Pittsburgh-Washington, Pa. in Wheeling, W. Va., le 10 minut do železniške postaje. V okolici je več premogorov in ena tovarna. Kateraga veseli naj pride ogleda proda se po zmerni ceni in dobrih pogojih. Oglasite se pri: S. M. Jenko, Box 216, Bulger, Pa. (Adv.)

IGRA - PETJE - PLES!

v nedeljo dne 2. novembra, 1924,

v South Side Turn dvorani v Milwaukee, Wis.

POD VODSTVOM DRAMATIČNEGA ODESKA

DRUŠTVA "LILIJA".

Ob 7 uri zvečer se odpro vrata, točno ob 8 pričetek

ŠTIRI-DEJANSKE KMEČKE DRAME

"DOM"

Med dejanji petje pevskega zbora "Naprej" in kluba "Danica".

Po igri ples in prosta zabava.

Ako se še niste odločili kam se podate in kako preživite večer dne 2. novembra, tedaj si nemorete izbrati boljšega, kakor da se ta večer vdeležite te prireditve v družbi znancev in prijateljev ob zvokih lepih pesmi, opazovanja lepe igre in domače zabave veselite z nami.

Vstopnice v predprodaji so 45c. Pri vratih 50c.

Za obilno vdeležbo, ter napolnitev dvorane se priporoča Dramatični odesk "Lilije".

VABILO K PROSLAVI DVAJSET-LETNICE S. N. P. J.

katero priredi društvo

"Dobri Bratje" št. 88, S. N. P. J.

Moon Run, Pa., dne 27. novembra 1924

na Zahvalni dan.

SPORED:

1. Od 10 do 12 ure dopoldne sprejem društev.
2. Od 12 do 1 ure popoldne odmor.
3. Ob eni uri popoldne pozdravni govor po predsedniku društva.
4. Nastop glavnih govornikov, govorniki bodo trije gl. odborniki S. N. P. J.
5. Drugi govorniki ako bo kateri želel govoriti.
6. Po končanih govorih igra "Dnevnik".
7. Po igri ples in prosta zabava do polnoči.

Najljubnejše vabilo Jugoslovanska društva, kot tudi člane in članice, ter rojake in rojakinje domače, bližnje in daljne okolice, da nas na omenjeni dan posejijo, za kar se že vnaprej iskreno zahvaljujemo. Vabila so bila poslana, na vsa bližnja društva S. N. P. J. in upamo, da se vsi odzovejo. K obilni vdeležbi najljubnejše vabi

ODBOR!

VABILO IN NAZNANILO

DRUŠTVO "POSTOJSKA JAMA" ŠT. 138, S. N. P. J.

v Canonsburgu, Pa.,

vabi vsa brata društva v bližini Canonsburga, Pa., na

DRUŠTVENO VESELICO

katero priredi

v soboto dne 1. novembra 1924.

Ves čisti dobiček je namenjen v korist društvenega doma društva "Rudeči Prapor" št. 90 na Hackettu, Pa. Naše bratsko društvo si gradi svoj lastni društveni dom in naša dolžnost je, našim cenj. bratom priskočiti na pomoč.

Vesela se prične točno ob 6. uri zvečer.

Igrali bodo Hrvatski tamburaši iz Meadowlands, Pa.

Vstopnina bude 75c za moške in 25c za ženske.

Prošeni so vsi sobratje in sestre, kakor tudi ostali rojaki in rojakinje, da se te prireditve polnoštevilno udeležijo. Za lačne in žejne bude skrbel za to izvoljeni

ODBOR.

VABILO NA PLESNO VESELICO IN VINSKO TRGATEV

katero priredi

DRUŠTVO "ZVON" ŠT. 70, J. & K. J., CHICAGO, ILL.

V SOBOTO 8. NOVEMBRA 1924, V NARODNI DVORANI.

Racine Ave. in 18. cesti. — Vstopnina za osebo 50c.

Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Uljudno vabilo vsa brata društva, posamezne Slovence in Slovenke kakor tudi brate Hrvate, da v obilnem številu posejite našo prireditev. Zagotovljeni bodite, da boste v vsem izvrstno postreženi.

Odbor.

OFICIJELNA NAZANILA

S. N. P. J.

CLANOM SNPJ. V POJAS- NILO!

Kot vam je znano, je gl. izvršni odbor razpisal izredni assement v bolniški sklad v razred 10 dnevne bolniške podpore po \$1.00 mesečno do preklica. In med 10 dnevnimi bolniškimi podporami se je izčrpal tudi sklad 10 dnevne bolniške podpore ter je razpisal gl. izvršni odbor assement v razred \$4 dnevne bolniške podpore in sicer po \$1.00 mesečno do preklica. S sprejetjem inicijativnega društva št. 333 se mora vsak bolniški razred sam vzdrževati, in če je primanjkljaj v katerikoli razredu, se razpiše izredni assement. Izredni assement po 10 dnevni podpori se začne od 1. junija t. l. Izredni assement za razred \$5 dnevne bolniške podpore, pa od 1. junija t. l. Člani, ki želijo znižati zavarovalnino v bolniški sklad, morajo to naznaniti najmanj en mesec naprej in znižanje stopi v veljavo šele drugi mesec; za tekoči mesec pa morajo plačati izredni assement.

Matthew J. Turk, gl. tajnik SNPJ.

Razprave o Inicijativni društva št. 10.

De Pue, Ill. — Naše društvo "Zavednost", št. 59 S. N. P. J., je razpravljalo na seji dne 19. oktobra t. l. o inicijativnem predlogu društva št. 10 in je po daljši razpravi prišlo do zaključka, da bi omenjena iniciativa več škodovala S. N. P. J., kot pa koristila, ako bi bila sprejeta. Taka točka ne sme priti v naša pravila, da bi tako rekoč brat brata v imenu politike in s samokresom v roki tiril pred sodišče ali v zapor. Ob taki stavki bi ne bilo bratstva, ampak bil bi razdor. Toraj proč s takimi inicijativami.

Za društvo "Zavednost" št. 59 S. N. P. J. — **John Omahan**, predsednik, **John Zuglić**, tajnik, **John Blatnik**, blagajnik.

Work Run, Pa. — Na redni seji naše društvo št. 144 S. N. P. J. zaključilo glede inicijativnega društva št. 10, da je ne podpira, ker v naši organizaciji ne more biti prostora za take člane, ki jim toliko nevarnost preti, ko opravljajo nevaren posel. Le pogledimo, kako se delavcem godi v slučajni stavki. Napadeni so brez najmanjšega vzroka in kadar pride do spopada ne gledajo drug drugega s prijaznimi očmi. Ako je slučajno policaj ubit, izplačajo delavci po smrti, ki delajo v rudnikih in tovarnah in katere je on na povelje gospodarjev napadel. Ako bi izgledalo, da bi se kaj takega vršilo pri naši izključno delavski organizaciji. To je vzrok, da se inicijativni predlog društva št. 10 S. N. P. J. ne more upoštevati. Ako se tak predlog sprejme, bi S. N. P. J. imela več škode kot koristi, zato proč s takimi ljudmi. Ako se imenuje Slovenska narodna podpora, pa ne kakih zvez, ki se še danes klatijo po okoli in "pucajo svoje knofe" v delavski žulji. — **Martin Mušič**.

Claridge, Pa. — Naše društvo "Bratoljub", št. 7 S. N. P. J. se je izreklo proti inicijativni društva št. 10 ter priporoča, da ostane ta točka nespremenjena, ker ako se sprejme, bi S. N. P. J. imela več škode kakor koristi. — **Mike Balob**, tajnik.

Benld, Ill. — Na naši redni seji dne 5. oktobra je bilo po kratki debati zaključeno, da se inicijativni predlog društva št. 10 zavrne in da v našem okrožju je povečini vsak delavec tudi streljač, ki nosi eksplozivno stvar po rokav. Ali se malo se jih je ponesrečilo s smotnikom. Ali niso rudarji v premo-govih rudnikih bolj v nevarnosti. Saj vedno beremo, kako se kar v velikem številu ponesrečijo, da so nekateri rudniki že kar pasti za delavce.

Zakaj bi kratili pravice članom pri S. N. P. J. — **Frank Božič**, član društva št. 61.

Bryant, Okla. — Ker je veliko razmetavanja o pravih, bi tudi jaz hotel nekaj omeniti. Dosti razpravljanja je o inicijativni društva št. 10. Naj tu zastavim vprašanje, kaj bi se zgodilo za tistem članom, ki prevzame službo policaja ob času kake veselice, piknika ali

10 in zaključilo, da odločno ugovarja takemu predlogu, ker, ako bi bil sprejet, bi več škodoval jed-noti kakor koristil. — **Katie Dolenc**.

Gilbert, Minn. — V glasilu vidim od članov in društev veliko protestov proti inicijativni društva št. 10, kar se mi pa ne zdi prav, zato tudi jaz napišem svoje mišljene. Taki protesti se mi zde škodljivi S. N. P. J. S takim nasprotovanjem jaz smatram, da zapravljam rojakom samo do boljšega in lažjega dela, ki je bolj varno kot rudarstvo pod zemljo. Poznam Slovenca, ki je član J. S. K. J. in društveni tajnik, pa je že deset let policaj in še nikdar se mu ni nič prigodilo. Če bi pa delal v rudniku ali tovarni, bi se bil morda že ponesrečil.

Pri nas imajo Slovenci svojo benedo, so mestni župani, občinski svetovalci, policaji, policijski načelniki, šolski odborniki, učitelji, delajo po bankah, postajah in pri omejenskih postajah, kar naša pravila zabranjujejo. Slovenci po-nam, ki dela že deset let pri požarni brambi, pa se še nikdar ni ponesrečil.

Jaz pišem po svojih izkušnjah. Bil je predsednik pri-društvu in dosti članov je nagovoril, da so pristopili k društvu; bil je dober član, ko je dobil policijsko službo, na kar mu je pa tajnik povečal, da je sedaj navadni član, ker je policaj. Zavrnil ga je: "Le imej-te vaše pasivnost, mene pa takoj brišite! Vem, da pri drugih društvih niso tako neumni." Pristavil je še: "Veliko članov sem pridobil, ali zdaj jih bom še odgovarjal, zato ker se svojemu članu ne izočište boljšega dela."

Bratje, povem vam, če bi imeli naše brate v našem odboru ter policaje in policijske načelnike, vam garantiram, da bi ob času stavke ne hodili šerifi in njih pomočniki okoli dvoran vohunarit, kako stavkarji zborujejo. Leta 1907 sem bil sam navzoč na Eve-ingu, ko smo šorovali. Imeli smo okno odprto, ker bilo je vroče in pri oknu pa je poslušal deputy. Ko je govoril to opazil, je šel zapret okno, a deputy si ga je za-to dobro zapomnil. Čim je govor-nik prišel na cesto, je bil on ta-koj pri njemu in začel udrihat po njem. Izgovori niso pomagali, da ni kriv. Šele ko je prišel sloven-ski šerif, je kompanijskega na-čelnika ustavil.

Iz tega imamo dober dokaz, da bi se nam sl. venskega policaja ne bilo jati. Tri tedne po opisanem so dobili nalog vsi mestni in druž-bini policaji, da morajo vse stav-karje stražiti po mestu, če jih bo v skupaj, da jih razporedijo, ako ne zlepa pa zgrda. To se je res zgodilo. Stali smo na vogalu, ko je prišel mestni policaj po rodu Italijan, ki je rekel, da ne smemo stati. Nekdo mu je ugovarjal, da ne povzročamo nič slabega, a že je policaj po njem udrihal. Zo-pet je prišel slovenski policaj, da je pomiril.

Prinesem še tretji dokaz iz leta 1911. Stavka je bila po železnem okrožju. Rudarji so hodili k se-jam in se po vogalih razgovarja-li, kakor je pač navada v času stavke. Prišel je kompanijski stražnik, in oni so začeli kar po slovensko zabavljati. On je ba-je zastopil, da se menijo o njem in začel se je kregati. Ugledal ga je slovenski policaj, pristopil in ga kar prijel, kaj ima oni v mestu opraviti, da so že oni (mestni po-licaji) zato, da vlada mir. Kom-panijski je ugovarjal, da ima to-liko pravice kot mestni policaj, a to ni pomagalo, mestni policaj ga je vrtaknil v ječo. To so moji do-kazi, da bi nam slovenski policaji ne škodovali.

Zdaj pa pogledimo, koliko nesreč se pripeti med policaji! Jaz ne vem o njih, morda vedo drugi, ki toliko pišejo proti. Človeku se že vidi neumno toliko pisarjenja za tako malo stvar.

Tudi streljačem prepovedujejo, da bi bili člani. Pri nas v želez-nem okrožju je povečini vsak de-lavec tudi streljač, ki nosi eks-plozivno stvar po rokav. Ali se malo se jih je ponesrečilo s smot-nikom. Ali niso rudarji v premo-govih rudnikih bolj v nevarnosti. Saj vedno beremo, kako se kar v velikem številu ponesrečijo, da so nekateri rudniki že kar pasti za delavce.

Zakaj bi kratili pravice članom pri S. N. P. J. — **Frank Božič**, član društva št. 61.

Bryant, Okla. — Ker je veliko razmetavanja o pravih, bi tudi jaz hotel nekaj omeniti. Dosti razpravljanja je o inicijativni društva št. 10. Naj tu zastavim vprašanje, kaj bi se zgodilo za tistem članom, ki prevzame službo policaja ob času kake veselice, piknika ali

druge prireditve, ako bi bil v tem slučajno poškodovan pri rabuki ali sličnem. Vsekakor policaj je ravnotako zaprtačen in nosi oro-žje kakor vsak drug policaj, z e-dino razliko, da je njegova pris-ega veljavna le za čas veselice ali prireditve.

Kaj se zgodi s članom, ki je po-zvan od šerifa ali drugega polica-ja, da mu pomaga pri kaki splošni demonstraciji ali gonji za kakim zločincem, ker če je državljan, je po zakonih primoran pomagati? Z druge strani, kot se razume, pa krši pravila društva in če je pri tem poškodovan, ali dobi podpo-ro? Kaj se zgodi s članom, ki ča-ka že mesec dolgo na delo, pa družba odpre premogovnik pod odprto delavnico, kjer delavci plačujejo prispevke za unijo, a se kljub temu smatrajo za stavke-kaze. Eni delajo, drugi jih od de-la odvrtačejo. Sem li po pravih jednote stavkokaž, ako delam?

Prosim, raztočnajte mi te stva-ri tako, da bodo bolj razumljive kot so sedaj. Za članstvo bi bilo tudi priporočljivo, da vzame v razsodjo dopis iz Roundup, Mont., od brata Franka Novaka, zlasti kar se tiče jugoslovanskega pod-jetja, kot ga on omenja, in pa šepnega slovarja.

Z bratskim pozdravom. — **Anton Potokar**.

(Uredništvo ne vodi S. N. P. J., ampak njen glavni odbor. Odgo-vor uredništva na ta vprašanja i-ma toliko vrednosti kakor vsake-ga drugega člana, kajti v pravi-lih S. N. P. J. je jasno povedano: glavni izvrševalni ali skupni glavni odbor jednote ima pravico to-mačiti nejasne in pomanjkljive točke v pravih. Glej stran 92, poglavje XXXVII, točka 5. — Op. ured.)

West Newton, Pa. — Na redni seji dne 12. oktobra je naše društvo št. 64 S. N. P. J. razpravlja-lo glede inicijativnega društva št. 10 S. N. P. J., na kar se je vse na-vzoče članstvo izreklo proti spre-jemu iste, ker bi na vsak način več škodovala kot koristila jedno-ti, če bi bila sprejeta. Zato društvo Slovenska zastava, št. 64 a-pelira na ostala društva S. N. P. J., naj ne podpirajo imenovanega inicijativnega predloga. — **Joseph Jovan**, tajnik.

Peoria, Ill. — Društvo "Gora", št. 311 je dne 5. oktobra na svoji redni mesečni seji razpravljalo o inicijativni društva št. 10 S. N. P. J. in je zaključilo, da odločno ugovarja takemu predlogu, ker bi, ako sprejet, več škodoval jedno-ti kot pa koristil. Apelliram na bratska društva, naj ne glasuje-j za nj. — **Josef Kocan**, predsed-nik, **F. Wolgemuth**, tajnik, **Josef Gerin**, zapisnikar.

Bishop, Pa. — Na redni seji dne 12. oktobra smo pri našem društvu št. 203 imeli na razpravi ini-ci-jativni predlog društva št. 10. Naše društvo je soglasno v zahte-vi, da se dotični predlog zavrne in ostanemo bratje in sestre ka-ko poprej. Člane opozarjam, da se bolj udeležujejo seji društva, ker je zmerom boljše, da se udele-ži več članov kakor malo. Prosim da to upoštevate. — **Anton Maslo**, tajnik.

West Frankfort, Ill. — Društvo "Bratljani", št. 313 S. N. P. J. je na dveh rednih sejah vzelo v pre-tres inicijativni predlog društva "Trdnjava", št. 10 ter se soglas-no izreklo proti iz razloga, ker mestni policaj je v službi izkoriščevalcev, kot vojak v sedanjih kapitalističnih državah. To točko moramo skrbno čuvati v pravih, da brat ne sme nikdar z oborože-no silo ogrožati svojega brata.

Obenem tudi ne maramo vohu-nov v našo najbolj napredno or-ganizacijo, kakor se vedno doga-ja, da se vrinejo v razne druge organizacije.

Apelliramo na bratska društva, da zavrnejo predlog društva št. 10. Bratski pozdrav vsem zave-dnim članom. — **Frank Kalan**, tajnik.

Great Falls, Mont. — Društvo "Narodni bratje", št. 202 je na svoji zadnji seji dne 11. oktobra razpravljalo o inicijativnem pred-logu društva "Trdnjava" št. 10. Izreklo se je proti predlogu ter želi, da ta točka ostane nespre-menjena, kot je sedaj. Spremem-ba bi nam nič ne koristila, škoda-vala pa lahko dosti, ker naša jed-nota je delavska organizacija.

Z bratskim pozdravom! — **Louis Pike**, tajnik.

Hays, Pa. — Društvo "Naprej", št. 307 S. N. P. J. je razpravljalo na redni društveni seji dne 12. ok-tobra o inicijativnem predlogu društva št. 10. Po kratki debati,

je prišlo do zaključka, da se o-menjeni predlog ne sme podpira-ti iz razloga, ker policaji in kom-panijski najeteži so za časa stav-ke na strani podjetnikov in kot taki naru delavcem na škodo. S. N. P. J. je bratska organizacija, zato naj bi ne imeli v nji mesta nasprotniki delavstva.

Za društvo "Naprej", št. 307. — **Vincent Kristan**, tajnik in bla-gajnik.

Large, Pa. — Društvo "Large", št. 329 S. N. P. J. je razpravljalo na seji dne 19. oktobra o inicia-

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, znanec in pri-jateljem žalostno vest, da je kruta smrt pretrgala nit življenja moji ženi

JULIANI PRISTERNIK.

Umrila je dne 5. okt. 1924. ob 6. uri, 15 minut zjutraj v bolnišnici State Hospital Osawatomie, Kans. na neozdravljivi bolezn. Rojena je bila dne 22. maja 1887, v St. Leonhard na Koroškem, Avstrija.

Pogreb se je vršil dne 8. okt. ob 2. uri popoldan po katoliškem obredu na pokopališče v Fronte-nac, Kans. Bila je članica dveh društev in sicer društva "Brat-stvo Naprej" št. 9, SNPJ, v Yale, Kans., in nemškega društva "Deutschen Kranken Unterst-ützungs Verein" 6, Yale, Kans., ka-terim se prav lepo zahvaljujem za darovane vence v zadnji spo-min. Lepa hvala tudi rudarjem članom U. M. of A. št. 4114, za darovane vence, ki so ji ga položi-li na krsto v zadnji pozdrav. Na-dalje se prav lepo zahvaljujem za krasne vence in evetlice sledečim družinam: Max Pristernik, John Pečar, Max Aldrian, Tony Ada-mič, Joe Zerngast, Mike Lukač, Ignac Korošec, John Kavalar, Joe Papež, Andy Čemažar, John Le-nasi in Mrs. Mr. Komac. Ako katero ime od darovateljev ven-cev in evetlic ni priobčeno pro-sim odpusčenja. Nadalje se sr-čno zahvaljujem znanec in pri-jateljem, kateri ste bdeli celo noč pri njenem odru in se tudi ude-ležili pogreba, posebno pa družini John Pečar, ki mi je bila v pr-vo pomoč ob uri žalosti. Lepo se zahvaljujem tudi pogrebniku Mr. in Mrs. John C. Friskel, kateri je vse lepo uredil pri pogrebu, kar je bilo v njegovi moči. Srčno se zahvaljujem tudi članicam za trud pri krsti in pri zastavi ob ajeni gomili. Zatoraj dragi pri-jatelji, ako še niste pod okriljem naše ljubljene matere SNPJ, pri-družite si ji dokler je čas, ker ona vam bo v tolažbo in pomoč ob času nesreče in žalosti. Zanimivo je in obenem tudi žalostno, ko pridejo organizirana društva z zastavo in se lepo uvrstijo ob go-mili umrle in v zadnji pozdrav Zdaj pa mirno spavaj ljuba moja soproga, lahka naj ti bude ame-riška gruda in nečiste evetlice in venei pa naj krasijo Tvoj grob. Jaz pa kot ostali tvoj mož, bo-dem krasil tvoje gomilo in zalival nečisto evetje z solznimi očmi. Spo-min na Te mi ostane vedno v sr-cu. Žalujoci ostali, Frank Pri-stermik, soprog, Max in Mary Pristernik, svaki in svakinja, ter mnogo znanec in prijateljev. V starem kraju pa zapuščla brata Frank Müller, ter sestre Mary, Regina in Barbara Müller, in o-možen sestra Johana Braunille, Pittsburg, Kans.

(Adv. Oct 22-29)

Naša jednota ne potrebuje po-licaja. Kdor hoče biti policaj, naj bo, ne da bi bil član S. N. P. J. Naša jednota gleda za napredek delavstva, ne pa da bi se s silo tiščalo k tlom.

Bratski pozdrav vsem društvom, ki ne odobravajo predloga št. 10 S. N. P. J. — **Anton Schiff-er**, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srecem naznanjam so-rodnikom, znanec in prijate-ljem žalostno vest, da je neispro-sna smrt pretrgala nit življenja mojemu dragemu soprogu in oče-tu

JOHN ZOBEC.

Umril je dne 15. oktobra, 1924, ob 6 uri in 15 min. popoldne, po dolgi in mučni bolezni, bolan je bil 6 let in osem dni. Pokojnik je bil star 42 let. Rojen je bil v vasi Dane pri Ribnici na Dolenjskem. Pogreb se je vršil po civilnem ob-redu dne 19. oktobra t. l. in sicer ob vodstvu treh društev, namreč I. O. O. F. št. 9, "Karol Lieb-knecht" št. 110 S. N. P. J. in Modern Woodman. Tukaj zapuščla žalujoci soprogo, pet sinov in dva brata Jožef in Lojze. Doma v Jugoslaviji pa mater, dva brata in dve sestr. Najpriarnejše se za-hvalim vsem, ki ste prišli obklati pokojnega in ki ste nam bili v po-moči in tolažbi v bitkih urah v njegovi dolgi bolezni, a še poseb-no pa vsem znanec in prijate-ljem, ki ste mi pomagali v nje-govih zadnjih urah. Hvala vsem, ki ste poklonili krasne vence in evetlice in sicer njegovima bra-toma Josephu in Louisu Zobec, ter sledečim družinam: John Ed. Gersich, John Gersich, Louis Marn, John Gornik, Joseph Gor-nik, John Smoltz, John Rus, Frank Gorše, Steve Stonich, Anton Nosan, Mrs. Kolar, Math Guštin, Frank Klun, Ludvik An-dolšek, Louis Oberstar, Lovrene, Kovač, Jakob Geršin, Vinceno Kodro, John Turk, in Ben Dahl. Zahvalim se tudi društvam "Ka-rol Lieb-knecht" št. 110 S. N. P. J. I. O. O. F. št. 9, in Modern Wood-man za tako krasen sprevod, ka-kršnega še ni bilo v ti naselbini. Ti dragi in nepozabni soprog in oče, odšel si od nas k večnemu po-čitku, počivaj mirno v hladni zemlji. Nam bodeš pa ostal za vedno v blagem spominu. Žalujoci ostali: Ivana Zobec, soproga, John Jr., Frank, Joseph, Eddie in Fréd Zobec, sinovi. Vsi v Chi-sholm, Minn.

RAD BI IZVEDEL.

kje se nahaja moja teta Frances Smagur, sedaj omožena Frances Namin. Slišal sem, da živi nekje v Wedding, Pa. Prosim, ako bo ona štala te vrtice, da se oglasi na moj naslov. **FREDE SMAGUR**, Box 163, OGLESBY, ILL.

NA PRODAJ JE

40 akrov dobra farma blizu mesta Muskegon, Mich. Hlisa in štala podzidana, hlisa ima štiri sobe in klet. Cena je le \$1600, polovico takoj, drugo pa na lahke obroke. Oglasite se osebno ali pismeno na naslov: **Max Kuharich**, 1465 Larrabee St., Chicago, Ill.

(Adv.)

NOVI NASLOV

Uredno ure ani dnevno od 11—3 ure pop. vrtički prodaja. Prod., stroje in strobo stroje od 1 do 3 dni.

DR. JOS. V. GRAHEK

Physician and Surgeon
303 American State Bank Bldg.
609 Grant St. at Sixth Ave.
PITTSBURGH, PA.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialisti-čne stranke v Ameriki. Vsek delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral red-no čitati, ker vam kaže

pravo sliko socializma

Naročnina znaša \$3.00 na leto, \$1.75 na pol leta.

Naslov: **PROLETAREC**, 2639 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.

Pišite po naš cenik knjig!

ZASTONJ!

Vsek lahko dobi zastonj to krasno ELEKTRICNO ZASTONJE NOBU-DILKO, katere kaže čas, ima elek-tričen zvonec, močno luč in blagol-jen zvonec. Narejena je iz finega je-žika in končana s oksidiranim bakrom. Zelo modna in trpezna. Ima baterijo, Papu-nova jamčena. Velikost 7 inč. široka, 1 inč. visoka in 4 gluboka.

HOME SUPPLY CO., Dept. 661
131 Duane St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srecem naznanjam so-rodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja mojemu ljubljenu soprogu

ANTONU ZALAR.

Rojen je bil leta 1889 v Saboče-vem pri Borovnici. Bil je v naj-lepši moški dobi, star 35 let in mirnega značaja. Nesreča se je pripetila 6. oktobra t. l. v Sunny-side Coal Co., premogokopu ob 2. popoldne, nakar je revež čez dve uri po nezgodi, ne da bi se zave-del, za vedno zaspal v Memory bolnišnici. Spadal je k dvem Jed-notam in sicer k društvu št. 254 SNPJ., in društvu št. 162 SSPZ., obo v Bon Air, Pa. Pogreb se je vršil po cerkvenem obredu. Za-hvaljujem se članstvu za veliko udeležbo pri pogrebu v Marcell-ville-Johstown, in lepa hvala vsem za darovane vence. Iskreno se za-hvaljujem tudi mojim starišem in družini. Sveče za tolažbo ob moji nesreči. Žalujoci ostali:

Antonija Zalar, soproga, **Anton in Janex**, sina.

V starem kraju zapuščla stariše, brate Frane, Janex in Jožef ter sestre Frančiško in Antonijo.

Bon Air-Johstown, Pa.

KA DOLGE JESENEKE VEČE-RE VAM PRIPOROČAMO SLEDEČE KNJIGE:

Otok zakladov: Čudoviti doživ-ljaji malega Jacka na suhem in na morju. Vez. 85c.
Akt, št. 113: Roman, broš. 85c, vez. \$1.00.
Burke in porednosti. Zbirka kra-tkočasnic; cena 40c.
Z ognjem in mečem. Roman, vez. \$3.50.
Bedakova ispoved. Povest; broš. \$1.00, vez. \$1.25.
Slovenski svetec in učitelj. Zgo-dovinski roman; broš. 70c, vez. 05c.
Zmote in konec gđ. Pavle. Po-vest. Cena 40c.
Konzerviranje sadja in vsakovrst-ne povrtnine za domačo upora-bo. Cena 75c.
Naša zdravila in njih uporaba v domačem zdravljenju. Cena 60c.
Materinska pomoč zdravemu in bolnemu dojenčku; cena 50c.
Abecednik, broš. 25c, vez. 50c.
Obširni ceniki zastonj.

KNJIGARNA, L. J. ALBŠ, 1028 E. 63. St., Cleveland, Ohio.

NOVI NASLOV

Uredno ure ani dnevno od 11—3 ure pop. vrtički prodaja. Prod., stroje in strobo stroje od 1 do 3 dni.

DR. JOS. V. GRAHEK

Physician and Surgeon
303 American State Bank Bldg.
609 Grant St. at Sixth Ave.
PITTSBURGH, PA.

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialisti-čne stranke v Ameriki. Vsek delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral red-no čitati, ker vam kaže

pravo sliko socializma

Naročnina znaša \$3.00 na leto, \$1.75 na pol leta.

Naslov: **PROLETAREC**, 2639 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.

Pišite po naš cenik knjig!

ZASTONJ!

Vsek lahko dobi zastonj to krasno ELEKTRICNO ZASTONJE NOBU-DILKO, katere kaže čas, ima elek-tričen zvonec, močno luč in blagol-jen zvonec. Narejena je iz finega je-žika in končana s oksidiranim bakrom. Zelo modna in trpezna. Ima baterijo, Papu-nova jamčena. Velikost 7 inč. široka, 1 inč. visoka in 4 gluboka.

To je prička, ki se vam ne poudi nikdar več, dobi ZASTONJ to krasno ELEKTRICNO URO BUDILKO.

Vsek lahko dobi ali možili liti-ki dobi to krasno ZASTONJE NITI-EN CENT, poton našega novega as-erica.

Ima mnogo stude to ELEKTRIC-NO BUDILKO s oddali ZASTONJ. Budite med prvim v vrtičku, močno zvonec, ki se sliši daleč. Tudi TEN KRAVIN EN BUDILKO IN SELIMO DATI TUDI VAM ENO. Ne odlašajte. Spoznajte to krasno in mi vam pokaže kako lahko dobi-te ali tak električni ur.

HOME SUPPLY CO., Dept. 661
131 Duane St., New York, N. Y.

HOME SUPPLY CO., Dept. 661
131 Duane St., New York, N. Y.

Albert Jean:
Resnica in laž.
(Slika iz bodočnosti.)

—Torej nikakor nečete priznati, kje ste se mudili 12. marca zvečer? vpraša preiskovalni sodnik Claudi Rozoy.
Obdolženec zmigne z rameni:
— Ne slišite vame! odgovori. Dejal sem vam že, da vam ne morem povedati.
— In če vas prisilimo, da priznate resnico? sili sodnik.
— Ni je sile na svetu, da bi mogla razvezati jezik človeku, ki se je odločil, da molči.
— Motite se! ga zavrne sodnik. Neki zdravnik, doktor Villiers, je bil pred kratkim našel eliksir, ki vpliva neposredno na podzavest dotičnega, ki ga popije. Po zaužitju pacijent zaspi, in dokler traja to umetno spanje, more odgovorjati na stavljen vprašanja le čisto resnice.
— Takim poskusom se ne podvržem, krične Claudi. Pravico imam, da si prepovem eksperimente na svojem telesu!
— Lahko se zanesete, da je eliksir povsem neškodljiv... Sicer pa, niste li bili, predno so vas aretirali, v osebnih odnosih z doktorjem Villiersom?
— Bil sem. Seznanil sem se z doktorjem prošle leto na morški obali... In pozimi sva se videla dva, trikrat...
— To je točno... In ker vam bo doktor Villiers samo podal svoje čudovito sredstvo...
— Povem vam vnaprej, da ne dovolim...
— Nikar ne bodite trmoglav! prigovarja preiskovalni sodnik obdolženca. Saj vam je znano, da razpolaga zdravniška veda z malo pripravo... jedilno cevko... s katero je mogoče hraniti tudi najupornejše glodalce. Ne sili-te nas, da bi jo uporabili, kajti povem vam, da vam ne bo prijala!
— Ugeni, se obrne naslednjega dne po povratku iz justične palače doktor Villiers na svojo ženo, ugeni, na katerem obdolženca nameravajo preiskusiti mojo iznajdbo?
— Ne vem! odgovori gospa Villiersova opazujoč proti luči vsebi-ne epruvete.
— Na Claudi Rozoyu odvrne doktor.
— Ah! z brezbrilnim pogledom se obrne njegova žena k njemu.
— Ta preizkušnja bo odločilna, nadaljuje kemik. Če se eliksir obnese, nama je bogastvo zagotovljeno.
— Govoriva odkrito; si li ti prepričan, da je dečko kriv umora, ki ga obtožujejo?
— Na to vprašanje ti zdaj še ne morem odgovoriti... Dejstvo je, da Rozoy ne more natančno navesti, kje se je mudil usodnega večera... Poleg tega mu je bila žrtev znana... Našli so pri njej pisma, ki Rozoya silno obtožujejo... In ker nikakor neče povedati, kje je bil tisti večer, je dopustna vsaka domneva.
— Kdaj se je zgodil zločin? vpraša gospa Villiersova.
— 12. marca... Zapomnil sem si datum, ker sem bil tistega dne odpotoval v Lyon, da prisotvujem otvoritvi kongresa psihitrov, saj se spominjam!
— Ne, ne spominjam se več natančno, odvrne gospa Villiersova in položi stekleno ploščico pod mikroskopov okular.
— Ti si torej popolnoma prepričan o uspešnosti eliksirja, vpraša nato, dokončevši svoje opazovanje.
— Popolnoma!... Oseba, ki ga zaužije, izgubi voljo nad svojimi mislimi in besedami... Resnica, ki jo je do tedaj skrivala z napotom svoje volje, se pojavi potem liki slika na fotografski plošči, ki si jo poveznila v kopel.
— Bi li mogla prisotvovati poskus? zaprosi gospa Villiersova.
— Seveda, odvrne doktor. Saj si mi vedno pomagala pri delu. In če si mi stala ob strani v dnevnih trpljenjih in iskanjih, je pravično, da prisotvuješ tudi mojemu triumfu.

Strežnika sta pripeljala Claudi Rozoya v operacijsko dvorano. Ko je obtoženca zagledal gospo Villiersovo, je njegov bes le še narasel.
— Zagotavljam vas, Rozoy, iz pregovori preiskovalni sodnik, da ne vsebuje eliksir nikakih nevarnosti za vaše telo. Doktor Villiers jamči za njegovo neškodljivost... Najslabše, kar se vam utegne zgoditi, je, da bo poskus ostal brez uspeha.
Vjetnik se ozre z dolgim zneženim pogledom okoli sebe. Beg

je nemogoč, vaak odpor je brez-pememben.
— Naj bo, dahne z medlim gla-
som. Priznamo!
Voljno leže na operacijsko mi-
zo. Pod glavo mu podloži zdrav-
nik karvaskasto vzglavje.
— Pijte! ukaže kemik in ponu-
di obtoženca malo stekleničico.
Še enkrat zgrabi Rozoya želja
po odporu. Njegove oči begajo in
iščejo rešitve. Potem pa se nakrat
odloči, nastavi stekleničico na u-
sta in jo izprazni na dušek.
Uspeh je strašen. Smrtna ble-
deca dahne vjetniku na lice, oči
za-repečejo pod svinčnimi veka-
mi; polagoma se mu dihanje umi-
ri. Zaspal je.
— Rozoy, prične zasliševanje
preiskovalni sodnik, ki je vidno
razburjen, Rozoy, kje ste se na-
hajali na večer 12. marca?
Iz brezkrvnih ust dahne glas
kakor iz daljave, monotoni glas
Rozoyev: — Pri neki dami!
— Zakaj nam tega niste takoj
povedali?
— Ker je dama poročena. Ni-
sem je hotel kompromitirati.
— Kako ji je ime?
Glas se utrne kakor curek vo-
de na pesku:
— Isabella Villiersova!
— Kaj? Kako? Moja žena?
Kemik izpusti roko, na kateri
je nadzoroval utrip in se zmede-
no skloni k spečemu... 12. mar-
ca!... Saj takrat je on potoval
v Lyon!
— Kje ste bili vi 12. marca zve-
čer? vpraša preiskovalni sodnik
doktorja Villiersa.
Prevarani mož se ozre v svojo
ženo. Njen obraz je brezbriljen in
miren, in doktorju se zazdi, kakor
da se je vse njegovo življenje zru-
šilo v nič... Ni se stresla pred
njegovim pogledom, brez besedi-
ce je čakala, da pade strašna be-
sesta.
Doktorja Villiersa pa je takrat
prešinila misel, da more biti tudi
laž vzvišenejša od resnice.
— 12. marca, odgovori premij-
aljeno in z resnim glasom, sem
prebil večer doma s svojo ženo...
Ta človek ni govoril resnice...
Poskus torej na moje veliko razo-
čaranje izpričuje, da moj eliksir
še ni popoln.
(Prevel br.)

Aforizmi o ženskah.

Lepe ženske počejo umreti, a
nečajo se tudi postarati.
Mnogo jih je, ki so žensko po-
vzdigovali v angela, a še več je
takih, ki so jo ponižali v demona.
Ti in oni imajo prav.
Žena je sfinga, ki se razlikuje
od egiptovskega čudovišča samo
po lepših nogah. A baš v tem tiči
njena opasnost za moške.
Lepim ženskam ni treba nikdar
misliti kar govori, grdim pa ne
govoriti kar mislijo.
Zvestoba je zavest ljubezni, a
mnogo žensk je brez te zavesti.
Mladost žene je menica, ki se
predno, zapade njen rok, vedno
podaljša.
Čudno je, da se pri vaški žen-
ski neumnosti najde moški, ki jo
je pripravljen plačati s svojo pa-
metjo.
Ljubezen ne spametuje žensk,
temveč povzroči, da je vsaka nji-
hova budalost večja od prejšnje.
Ženska, ki se smeje samo z oč-
mi, vedi, da nima lepih zob.
Ženske lahko pozabijo na svetu
vse, samo ne tistih, ki so pozabili
nanje.

**IGRI, KONCERTI
IN PLESNE ZABAVE.**

Barberton, Ohio. — Socialistični
klub št. 232 J. S. Z. v Barbertonu,
O., priredi plesno zabavo v soboto
dne 1. novembra 1924 v dvorani
samostojnega društva "Domovina"
na Mulberry cesti. Pričetek zabave
je ob 6:30 zvečer. Ujuzdno vabimo
cenjeno občinstvo v Barbertonu in
okolici, da se v obilnem številu u-
deležijo naše zabave. Pevski odsek
socialističnega kluba nam bo za-
pel par krasnih slovenskih pesmi
pod vodstvom mr. Johna Bolka iz
Akrona, O. Ker pevci igravajo ve-
liko prostega časa in imajo araven
in velike stroške, vam še enkrat
kličemo, ne pozabite prvega novem-
bra posetiti zabavo. Za dobro po-
strebno in vse potrebno bo skrbel
odbor. Torej vam kličemo na vese-
lo svidenje dne 1. novembra. —
Joe Tursich.

Valley Grove, W. Va. — Nazna-
nilo in vabilo na plesno veselico in
prsto zabavo, katero priredi dru-
štvo št. 127 Slovenske svobodomi-
selske podporne zveze v Triadelphia,
W. Va., dne 1. novembra t. l. v
New York Bazar dvorani. Vablje-
ni so vsi iz bližnjih naselij in od
društva kakor tudi posamezniki od
blizu in daleč. Ujuzdno je tudi vab-
ljeno društvo št. 425 S. N. P. J., da
pride v polnem številu na veselico.
Igrala bo izvrstna godba iz Bellai-
grada bo izvrstna godba bo skre-
na, Ohio. Za vso potrebno bo skr-
bel za izvedbo odbor. Pričetek
točno ob sedmih zvečer. Torej na
svidenje dne 1. novembra. — Tho-
mas Reven, tajnik.

SEJE IN SHODI.

Hartford, Ark. — Društvo št. 219
je zaključilo dne 12. oktobra na se-
ji, da vsak član ima naklade 50 cen-
tov za november, 50 centov za de-
cember, kar bo krilo društvene stro-
ške. Pozivljani člani, da se udele-
žijo seje dne 9. novembra v Nagli-
čevi hiši. — F. S. tajnik.

Ruth, Nev. — S tem opozarjam
člane in članice društva št. 527, da
se redno udeležujejo sej, ako je le
mogoče. Ako je članu mogoče ude-
ležiti se seje in ne pride, bo dru-
štvo brez izjeme postopalo s njim
po pravilih. Pridite torej vsi na
prihodnjo sejo. — J. Reba, tajnik.

Burgettstown, Pa. — Društvo št.
287 je sklenilo na seji dne 12. ok-
tobra, da se mora vsak član ude-
ležiti seje novembra, ki se vrši dne
9. novembra ob dveh popoldne. I-
mamovo več važnih reči, zato ste vab-
ljeni na sejo vsi bratje in sestre.
Naj torej nihče ne izostane. Na svi-
denje 9. novembra. — Frank Lau-
rich, tajnik.

RAZNA NAZNANILA.

Cleveland, Ohio. — Naznanjam
članom in članicam društva "Ju-
goslavia irredenta", št. 406, da
sem prevzela tajniške in blaginjske
sklepe posle ter bom pobirala asse-
ment na seji in 25. v mesecu do
osmih zvečer. Prosim, da člani to
upoštevajo, da ne bo potem kakšne-
ga nesporazuma. Mislim, da je vsa-
kemu znano, da je 25. v mesecu
zadnji dan za assement. Dalje na-
znanjam, da se seje vršijo kakor do
sedaj vsako tretjo soboto v mes-
cu ob 7:30 zvečer. Prosim, da člani
upoštevajo sklep predzadnje me-
sečne seje, da se redno udeležu-
jejo seje.
S pozdravom. — Justina Cermelj,
tajnica.

Cleveland, O. — Naznanjam član-
stvu društva "Vodnikov Venec",
št. 147 S. N. P. J., da je bilo sklenje-
no na zadnji redni društveni seji,
da si društvo nabavi svojo zastavo.
Delo se bode oddalo bratu Frank
Križu, ter se mu je tudi naročilo,
da prinese na prihodnjo sejo po-
trebni obris, kakor tudi proročen.
Dolžnost vseh članov je, da se prihod-
nje seje dne 2. novembra gotovo u-
deležijo ter izrazijo vašo željo, kak-
šno delo in simbol želite imeti na
zastavi. Nadalje se bomo tudi do-
govorili glede veselice, katere se
priredi v korist društvene blaginje.
Torej ne pozabite na sejo v nedeljo
dne 2. novembra.
Bratski pozdrav. — J. G., tajnik.

Black Diamond, Wash. — Čla-
nom in članicam društva "Plan-
inar", št. 57 naznanjam, da bomo im-
eli naklado v društveno blaginjo
meseca decembra po 25 centov na
člane in članice, da bomo imeli za
plačilo društvenim udarnikom in
nabavo društvenih potrebščin ter
dvorane, kjer društvo zboruje.
Frank Steblaj, tajnik.

POZOR SLOVENCI.

Naznanjam, da prevzamem vsa-
kovrstno delo, najslabše hišo
vzdigniti ali spozidati z opeko
ali z betonom. Delam hodnike in
kleti iz betona in barvam tudi
hiše in druga poslopja. Prevzamem
vsakovrstna mizararska dela,
razven novih hiš. Zatorej se roja-
kom od blizu in daleč toplo pri-
poročam. MATH PERNISHEK,
Box 56-A, FINLEYVILLE, PA.
(Adv.)

POZOR ROJAKI.

Neki malopridnež z imenom Ja-
kob Ruša, ki ima levo nogo z na-
kolena dol leseno in nosi vseeno
čevlje, ima precej zakriviljen nos,
lase ala pompadur, male pristr-
žene rujave brke, ter je srednje
velikosti, je naknadno izginil od
tunaj dne 3. avgusta t. l. Rojake
prosim, če kdo ve za njegov na-
slov, naj to nemudoma naznani
meni, za kar mu dam \$25.00 na-
grade. Moj naslov je Jakob
Paulitz, Box 82, Hudson, Wyo.
(Adv.)

PREMOGARJI PIŠEJO.

da ne delajo, jaz tudi ne. Slovenci
v Chicagu sedaj je čna, da si na-
ročite premog, ker je cenejši in
malo vaga. Oglahte se pri meni.
Frank Udovich, 2623 S. Ridge
way Ave. Tel. Lawndale, 8693.
ali pa Canal 6078, Chicago, Ill.

KILA OZDRAVLJENA

s pomočjo STUART'S ADESLER PLA-
PAO-PADS, ki so napravljene na na-
čin da drže kilo in sdravijo ob enim.
Nasa PLAPAO podlaga je prilipljena
in se ne more premaknuti pomoč za
vanko kilo, katere se ne more opas-
ti. Nima smeti, ali pasov in se kaj
lahko priloji. Te podlage so dobile
zlato medaljo na mednarodni iz-
ložbi v Rima in odlikovanje s diplo-
mo v Parizu. Da to dokazemo vam
pobjemo brezplačno PLAPAO na
poskus. Pišite še danes na: PLAPAO
LABORATORIES, 3269 Stuart Bldg.,
St. Louis, Mo.

POZOR ROJAKI!

Gradnje valih vrst na drobno in
na debelo, zmerne cene, točna po-
strebha. Pridite ali pišite za po-
janjila.
BURKLEY PRODUCE CO.,
Room 7, Produce Terminal Bldg.,
18th and Pike Sts.,
Bell Phone 2216 Pittsburgh, Pa.
Mr. Lee Shoda, Grape Manager.

ODGOVOR NA POZIV.

katerega želi imeti Mike Bartolič,
osiroma njegova sopraga, ki je bil
priobčen v "Prosveti" z dne 17.
oktobra 1924. Poziv se prične:
Pozivljam rojaka Martin Klop-
čarja, da prekliče v tem listu do
dne 27. okt. 1924, kar je govoril
pred par meseci, oziroma prines-
nico; (Svetujem ti Mike, da nese-
seš v javnost tisto, kar ti smatraš
za peresnico, da sploh javnost iz-
ve, kaj ti misliš za resnico ali ne-
resnico, jaz ne vem, kaj naj pre-
kličem), ki si govoril pred roja-
kom Valentinom Leskovec in nje-
govi soprogi v Presto in Bridge-
ville, Pa., o meni in moji soprogi,
ker sam dobro veš, da take reči se
ne smejo govoriti. (Da Mike ne
pozna resnice in da laže, mu do-
kažem s tem, da jaz rojaka Va-
lentina Leskovec nisem poznal do
dneva, da je prišel ta poziv v jav-
nost, še manj pa govoril s njim.
Torej Mike, kako to, da tlačiš to-
brozgo v javnost in smešiš sam
sebe in ne mene.) Torej ako tega
ne prekličeš do omenjenega 27.
oktobra 1924, se boš moral zago-
varjati na pristojnem mestu." Na
zgovor ti odgovorim sledeče:
Soproga Leskovec, katere je
krsna botra Mike Bartoličevi do-
jenki, me je vprašala kako se kaj
ima omenjena punčka pri Barto-
liču, ker otrok nima svoje matere.
Odgovoril sem ji, da se ji slabo
godí in je nedolžno otroče dosti-
krat tepeno. Mislim pa, če bi Bar-
toličevi imeli vsaj enega svojega,
bi gotovo ravnali z njim drugače.
Ustmeno si se izrazila, "da tepem
in še bom tepla," torej kaj ti u-
dita za preklie, jaz prav nič. Kar
pa vidva sanjata radi zdravnika,
da je zdravil vajino dojenko radi
pretepanja, pa jaz nisem nikdar
govoril. Kar sem pa govoril, go-
vorim še zdaj, da grem k zdrav-
niku in on dobi še par mož, da ti
odvzamejo dojenko, če jo ne pre-
nehata pretepati. Nikakor se pa
ni nikjer govorilo o kakem zdrav-
ljenju, če pa želite še kaj več iz-
vedeti o tem, sem pripravljen od-
govoriti, pa naj si bo kjer želite,
v časopisu ali pa kje drugje.

MARTIN KLOPČAR,
Box 182, Moop-Run, Pa.

EAD BI DOBIL SLUŽBO

pri kakem Slovence, še najraje
tam, ki imajo dosti jabolčnika za
pit, ker sem že star 45 let in ne-
zmožen za delo v tovarnah. Če
kateri potrebuje takega delavca
niti piše, če je pa kaka vdova, ki
je veseli sprejeti mene, se lahko
tudi zmenimo. Moj naslov je:
Math Klemenčič, 198 First Ave.
Milwaukee, Wis. (Adv.)

OGLAS.

Prosim cenjene rojake in čita-
telje Prosvete, če je komu znano,
kje se nahaja JURO LISAC. Pred
petimi leti je bival v Flint, Mich.,
in sedaj ne vem, kje se nahaja. Za
njega bi rada zvedela njegova
sestra v starem kraju. Torej pro-
sim, ako je komu znano njegovo
bivališče, naj ga naznani na spod-
nji naslov, ali pa se naj sam javi
svoji sestri v starem kraju Vrbo-
sko. Naslov: Antonia Mažely, Box
100, Gillespie, Ill. (Adv.)

Mrs. MARY BLATNIK, babica,
se je preselila na 996 National
Ave., cor 20th Ave., Milwaukee.
Wis. Telephone: Orchard 4823. Se
priporoča Slovenkam.

VAŽNI SPISI

Kupne pogodbe, pooblastila, po-
botnice, dolžna pisma, obveznice,
zaprižene izjave, zemljiške pre-
tiske, prevode v raznih jezikih,
tirjave, itd. Vam najbolje in naj-
cenejše izvrši

ANTON ZBAŠNIK,
javni notar,
206 Bakewell Bldg., 415 Grant St.,
PITTSBURGH, PA.
(Nasproti okrajne sodnije).

**IMAM V ZALOGI ZE NAD
13 LET**

**PRAVE LUBASOVE
HARMONIKE**

tri in štiri-vrstne, dva, tri in
štirikrat, nemško in kranjsko
uglašene kakor tudi kromatične
in pa kovečke. Harmonike so
najboljega dela in opremljene
z zaporo za zapreti.
Imam na zalogi tudi še rab-
ljene harmonike vsakovrstnih
izdelkov po nizkih cenah.
ALOJS SKULJ,
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje
ljudstva. Ako se strinjate z nje-
mi idejami, podpiraj trgovce, ki
oglašajo v Prosveti. — V zalogi
imam vse blago za vsakdanje po-
trebnice po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Hornale, Pa.

Dr. Lorenz
642 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKI GOVORECI
ZDRAVNIK SPECIJALIST
MOSKIN BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in
kroničnih bolezni. Zelo sem do od-
govora nad 25 let in imam do 50 let
vseh bolezni in vse vam odpravim,
zato vam moram popolnoma zaupati
in opazovati vaše bolezni, da vas o-
zdravim in vrnem med in zdravo
število 25 let vam pridobi do 50 let
življenja pri zdravljenju vaših bo-
lezni.
Jas ozdravim: mialgije, bur, ma-
nušije in liče po točkah, bolezni v grlu,
izpadanje las, bolezni v nosu, gnu-
sne rane, odvisnost, boleče in bolezni
v mehurju, lednici, jetnikih, želodcu,
ruševah, revmatizmu, katar, slaba žila,
nedežna žila.
Uradno ura: V ponedeljek, srede in
petek od 9. do 12. ure, v sredo in
v torek, četrtak in soboto od 9. do
12. ure, v sredo in v petek od 12. ure
do 1. ure.
Uradno ura: V ponedeljek, srede in
petek od 9. do 12. ure, v sredo in
v torek, četrtak in soboto od 9. do
12. ure.

DR. DAVIS—Specialist za moške
431 Penn Avenue, Pittsburgh, Pa., 2nd Floor.

Potem ko se človek zdravi v našem uradu, polni se
zdravljence, ter opazi, da vanka priroka, zdravljen in zno-
stvene potrebščine, se opazijo, se zdravljenje njegove bo-
lezni, ter priroka, ki je dobi pri nas, ga zdravniško, zdravil-
nega in on ve, da se je storilo vse v naši moči s namenom,
da se ga ozdravi.
Jas uspešno ozdravim in za niko ceno, vse priroka in
kronične moške bolezni. Ne odlašajte. Pridite še danes. Mi
govorimo v vašem jeziku.

UNITED DOCTORS — DR. DAVIS — SPECIALIST
431 Penn Avenue, 2nd Floor, Pittsburgh, Pa.
URADNE URE — 9:00 do 12:00 — 1:00 do 4:00 — 6:00 do 8:00
Ob nedeljah in praznikih od 10:00 do 1:00

M. Mladic & J. Polacek
JAVNA NOTARJA

1334 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Izdelujemo notarska dela za tujak in stari kraj. Delamo pro-
nje za dobavo svojcev iz starega kraja, kupne pogodbe? Posojuje-
mo in vnamemo posojila na prve vknjabe (Mortgage). Prodajamo
hiše, lote in farme. Cena nizke, delo točno in pravilno.
Informacije sastonj.

**NAJVEČJA SLOVENSKA
ZLATARSKA TRGOVINA**

Frank Černe,
6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapetnice, diamantne
prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAYLJAMO: ure in drugo slatnino po nizki ceni.

**PODRUŽNICA
Columbia Gramofonov**

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka
mesočno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno.
ali pa osebno vprašajte za cene predno drugo kupita.
Najboljše blago. Najnižje cene.

**Največja slovenska tiskarna v Ameriki je
Narodna Tiskarna**

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem,
tako tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tisko-
vine za društva in trgovce. — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

ZASTAVE

Victor Navinšek, 331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

F. KERŽE

1142 N. E. Dallas Rd. CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvo:
Kadar naročate zastave, re-
gije in drugo, pazite na moje im-
e in naslov, če hočete dobiti naj-
boljše blago na najnižje cene.
Nahajti se vopori ZASTONJ.

**ODVETNIŠKA IN JAVNO-NOTARSKA PISARNA
F. A. BOGADEK,**

434 DIAMOND STREET, PITTSBURGH, PA.